Тыднёвік Магілёўскі

№ 32 (96) 18-24 жніўня 2000 г. Кошт 50 руб.

...А мы й ня хочам выбірацца з-пад ярма

Фота INEX

Бальшыня беларускіх СМІ не надала асаблівай значнасьці падзеі, што нядаўна адбылася ў Польшчы – 23 ліпеня міністар эканомікі Януш Штайнхоф заявіў, што Польская Рэспубліка адмаўляе расейскай кампаніі "Газпром" у пракладцы новага газаправоду ў Заходнюю Эўропу. Расейцы намерваліся пабудаваць гэты газапровод праз тэрыторыю Беларусі й Польшчы ў абыход Украіны.

Гэтую заяву польскі міністар зрабіў па выніках сустрэчы з урадавай дэлегацыяй Украіны. По словах Штайнхофа, для Польшчы было б выгодна пабудаваць падобны газапровод, аднак для яе вельмі важна захаваць добрыя адносіны з Украінай. Таму польскі ўрад ня можа спрычыніцца да "сур'ёзных эканамічных стратаў", што прынясе пабудова новага газаправоду суседняй краіне-сяброўцы. Некаторыя расейскія СМІ паведамілі, што кіраўніцтва Расеі разглядае альтэрнатыўныя варыянты траспартоўкі газу, у прыватнасьці, праз Фінляндыю.

Кіраўніцтва "Газпрома" намерваецца пабудаваць новы газаправод у Эўропу ў абыход Украіны праз Беларусь ужо як меней год. Паводле расейскага боку, гэта сталася б "адзіным адэкватным адказам" на несанкцыянаваны забор газу на тэрыторыі Украіны. Гэтыя самы незаконны забор перавышае, паводле "Газпрома", 100 мільёнаў кубамэтраў штодзень. Аднак проста адключыць пастаўку газу на Украіну "Газпром" ня можа, бо 24 дзяржавы Эўропы карыстаюцца палівам з гэтай жа сыстэмы. А расейска-украінскія перамовы наконт аплаты за газ кіраўнік "Газпрома" назваў "размовай глухога зь нямым".

Сапраўды, альтэрнатыўны шлях транспартоўкі расейскага газу ў Заходнюю Эўропу даў бы Расеі вялікія шанцы ціску на Украіну. Зразумела, што Украіна намагалася перашкодзіць гэтым плянам палітычнымі сродкамі.

Між тым, Расея лічыць, што ўкраінскім уладам ня трэба вельмі спадзявацца на падтрымку Польшчы, бо расейскі газ вельмі патрэбны Нямеччыне. "Можна меркаваць, што ў гэтай сытуацыі Нямеччына ня возьме бок Польшчы з Украінай", – піша, у прыватнасьці, маскоўскія "Известия". Расейцы спадзяюцца, што пасьля ціску Нямеччыны польскі прэзыдэнт паўплывае на свайго міністра, каб той даў адступнога.

І хоць нешта падобнае цалкам магчымае на практыцы, у Польшчы ёсьць яшчэ адзін стратэгічны партнэр – Злучаныя Штаты Амэрыкі. Дык вось для ЗША адключэньне паставак расейскага газу на Украіну фактычна азначала б згубіць свой уплыў на аднаго з важнейшых сваіх партнэраў ва Ўсходняй Эўропе.

Ужо даўно вядуцца размовы аб тым, што "Газпром" зацікаўлены ў акцыянаваньні беларускага дзяржаўнага прадпрыемства "Белтрансгаз" і атрыманьні важкага пакету акцыяў – узамен сьпісаньня беларускай запазычанасьці. Калі б альтэрнатыўны газаправод праз Польшчу й Беларусь быў пабудаваны, цікавасьць "Газпрома" да акцыянаваньня стала б яшчэ большаю. Што тычыцца Беларусі, дык ёй у згаданым раскладзе адведзеная самая сьціплая роля. Кіраўніцтва краіны, канешне ж, зацікаўленае ў магчымых прыбытках ад платы за транзыт у выпадку пабудовы альтэрнатыўнага газаправоду, але яно ня мае рычагоў уплыву на прыняцьце рашэньняў у гэтым пытаньні.

Што ж да праблемаў Беларусі, якія зьвязаныя з залежнасьцю ад імпарту расейскага газу, то нават альтэрнатыўны газаправод іх ня вырашыць. Газавая труба не заменіць эканамічную рэструктурызацыю.

Аляксей ЗНАТКЕВІЧ, журналіст (Паводле БЕЛАПАН)

Мараль і палітыка – сумяшчальныя

Сойм БНФ "Адраджэньне" і Кансэрватыўна-Хрысьціянскай партыі – БНФ пад кіраўніцтвам Зянона Пазьняка вызначыў тактыку партыі ў бягучых палітычных абставінах, абмеркаваў праблемы дачыненьняў зь іншымі палітычнымі сіламі краіны й стаўленьне да маючых адбыцца парлямэнцкіх выбараў.

У пасланьні Сойму Зянон Пазьняк заявіў пра неабходнасьць адасабленьня КХП – БНФ ад ініцыятараў "народнага рэфэрэндуму" у падтрымку 4-х умоваў дэмакратычных выбараў. Паводле Пазьняка, гэтыя 4 пытаньні ня могуць быць тэмай рэфэрэндуму. На ягоную думку, трэба "спыніць гульні палітбізнэсмэнаў з народам".

Намесьнік старшыні КХП – БНФ Юры Беленькі зазначыў, што апошнія падзеі ў Беларусі, калі частка "аб'яднанай апазыцыі" пайшла на лукашэнкаўскія выбары, не пакінулі абыякавымі сяброў партыі. "Мы прынялі мэмарандум, – паведаміў Ю.Беленькі, – у якім утрымваецца шэраг палажэньняў. Гэта, у першую чаргу, адмоўнае стаўленьне нашай партыі да часткі так званых прадстаўнікоў дэмакратычнай апазыцыі, якія пагадзіліся браць удзел у выбарах у палату. Мы даўно назіраем і даўно, дарэчы, давалі такую ацэнку-прагноз, што шэраг гэтых людзей будуць удзельнічаць у гэтых выбарах, нягледзячы на ўсю іхнюю незалежніцкую рыторыку, нягледзячы на тое, што яны цудоўна разумеюць, да чаго ўдзел гэты можа прывесьці – да прызнаньня гэтых "выбараў" Захадам, адпаведна – інкарпарацыі Беларусі ў Расею. Бо калі легітымная палата – значыць яна можа легітымна здаць Беларусь. Бо сапраўды ў Лукашэнкі рэжыму сёньня ёсьць толькі адзін спосаб легітымізаваць сваю ўладу – дамагчыся, каб у нябарчым фарсе ўзяла ўдзел апазыцыя".

Спадар Беленькі заўважыў, што ў апошні час было прыкладзена шмат намаганьняў, каб схіліць да ўдзелу ў "выбарах" сапраўды дэмакратычных, нацыянальна-арыентаваных палітыкаў. Дзеля дасягненьня гэтае мэты вялікую палітычную волю праявілі некаторыя заходнія палітыкі, а таксама нават міжнародныя структуры. У гэтай сувязі намесьнік старшыні КХП – БНФ зьвярнуў увагу на ўцягваньне сяброў палітычных партыяў у так званы працэс назіраньня за выбарамі, а фактычна – у мэханізм іхняга правядзеньня. "Мы ня будзем пакідаць гэта па-за ўвагай і надалей, які б піетэт ня быў да заходніх дэмакратычных структураў", – запэўніў Ю.Беленькі.

Што да пытаньня тактыкі партыі й яе адносінаў з тымі, хто называе сябе аб'яднанай дэмакратычнай апазыцыяй, то Сойм пацьвердзіў уласнае вызначэньне КХП – БНФ як "нацыянальна-вызвольнага руху". Гэта азначае, што сябры партыі не перайшлі на пазыцыю "прагматызму", як зрабіла іншая частка людзей з былога агульнага Беларускага Народнага Фронту. "Сёньня мы – Беларускі Народны Фронт "Адраджэньне" і Кансэрватыўна-Хрысьціянская партыя – БНФ – пра гэта і гаворым, – адзначыў Юры Беленькі, – для нас прыярытэтнай каштоўнасьцю ёсьць незалежнасьць нашай дзяржавы. Важнейшымі для нас ёсьць маральныя каштоўнасьці й хрысьціянскія традыцыі, на падмурку якіх Фронт у свой час і быў утвораны й існаваў".

На Сойме быў таксама зроблены пратакольны запіс аб тым, што партыя выступае за вылучэньне ад нацыянальна-вызвольнага руху аднаго кандыдата на выбарах прэзыдэнта.

Уласная інфармацыя

Правільнасьць і дакладнасьць афармленьня Заявы паскорыць і спросьціць дапамогу,

– так лічыць Магілёўскі праваабарончы цэнтар, які папрасіў газэту надрукаваць узор Заявы, якога пажадана прытрымлівацца пры звароце ў МПЦ.

У грамадзкую прыёмную ГА "Магілёўскі праваабарончы цэнтар"

ад... *(прозьвішча, імя, імя па бацьку, год нараджэньня, адрас, тэлефоны хатні й працоўны)*

Заява *(па зьместу і форме, што падаецца ніжэй)*

Прашу аказаць юрыдычную дапамогу, абараніць мае правы й законныя інтарэсы, якія былі парушаныя... *(неабходна пазначыць арганізацыю, ведамства ці ўстанову, а таксама назваць прозьвішчы і пасады службовых асобаў)*

Далей неабходна як мага падрабязна выкласьці праблему, паведаміць пра тое, куды і зь якім вынікам зьвярталіся папярэдне. Пажадана, каб у Заяве было пазначана, калі ведаеце, якія нарматыўныя ці заканадаўчыя акты беларускага ці міжнароднага права й кім канкрэтна былі парушаныя ў дачыненьні да Вас.

Вашая заява будзе разгледжаная праўленьнем ГА "МПЦ". Пры патрэбе Вам будзе таксама аказаная дапамога з боку іншых праваабарончых арганізацыяў.

Заяву ў Магілёве можна адрасаваць альбо непасрэдна прынесьці (для лістоў: паштовы індэкс 212030) на вуліцу Чкалава, дом 16, альбо на вуліцу Ленінская, дом 27.

Кантактныя тэлефоны: 25-73-05, 25-90-91.

Фота С. ...

Кроніка тыдня ад Сымона Глазштэйна

Вобласьць прыбрала збожжа на трэцяй частцы ўсіх палеткаў. Тэмпы, хаця начальства фанабэрыцца, не назавеш высокімі. Апошнім часам іх нельга сьпісаць на надвор'е. Уся справа ў малой колькасьці мэханічных адзінак, што задзейнічаныя на жніве, і ў напрузе з палівам. Ды наогул, ці мала чаго непрыемнага здараецца на вёсцы кожны дзень. Яна для людзей даўно перастала быць сваёй...

Скандальная сытуацыя складваецца вакол магілёўскіх камэрцыйных шапікаў, што месьцяцца побач менскага рынку. Паводле патрабаваньняў гарадзкой архітэктуры, шапікі трэба тэрмінова прыбраць. Аргумэнты вельмі простыя: дрэнны вонкавы выгляд, цяжка пад'ехаць пажарнікам, небясьпечная для аўтамабілістаў сытуацыя. Пры гэтым гандлярам прапануюць шукаць месцы "дзе-небудзь". Паводле апошніх зьвестак, падобны ж падыход улады зьбіраюцца прымяніць й да камэрцыйных шапікаў ля цэнтральнага ўнівэрмагу. Калі справа пойдзе такімі тэмпамі, то ў хуткім часе вуліцы нашага гораду стануць цалкам вольнымі ад камэрцыйнага гандлю. Ці добра і зручна гэта – мяркуйце самі. Хаця ўлады якраз і разьлічваюць на грамадзкае спачуваньне свайму рашэньню, бо меркаваньне пра тое, што прыватныя гандляры – ня больш, чым "вшивые блохи" (А.Лукашэнка), даволі трывала сядзіць у галовах многіх.

У чарговы раз Магілёўская праваслаўная япархія адзначыла Дзень сьвяціцеля Каніскага. Спачатку была літургія, а потым крыжовы ход ад Сьвята-Мікольскага манастыру да палацу Георгія Каніскага. Ну, а там адбылася ўрачыстая імша пры ўдзеле намесьніка старшыні аблвыканкаму Анатоля Глаза і старшыні гарвыканкаму Міхаіла Краснова. Узгадалі, канешне, пра тое, што Каніскі цягнуўся да Масквы, а пра тое, што ён ледзь не праклянуў тую ж Маскву пасьля захопу Магілёва войскам імпэратрыцы Кацярыны – забыліся.

Абласныя ўлады і ўрадовыя чыноўнікі патрабуюць ад шклоўскіх калгасьнікаў, каб у тых на палёх ураджайнасьць была не ніжэй за 30 цэнтнэраў з гектара. Нагадаю, што ў заходніх фэрмэраў нармальнай лічыцца ўраджайнасьць на трэць вышэйшая. Але ў нас і "шклоўскі" узровень не для ўсіх дасягальны. Патрэбнае гэтае дасягненьне дзеля прывабнасьці "дажынак", а значыць будзе забясьпечанае. Не адмяняць жа сьвята другі раз! Як будзе забясьпечанае – на тое ў калгаснай сыстэме майстры не перавяліся з савецкіх часоў.

Мэдыцынскае начальства абсьледавала Хоцімскі раён і прыйшло да высновы, што стан аховы здароўя тут нізкі. Начальства патлумачыла гэта неэфэктыўным расходаваньнем дзяржаўных сродкаў, іх распыленьнем. Надта шмат, напрыклад, у раёне працуе больніцаў, – лічыць мэдычнае начальства. Вось і трэба, маўляў, пераўтварыць многія больнічныя месцы ў так званыя дзённыя стацыянары, ад чаго здароўе хоцімцаў пойдзе ўверх... Чытаеш такое і ня ведаеш: жарт тое ці праўда.

Па меншай меры яшчэ два гады магілёўцам і гасьцям гораду няма чаго чакаць ад працаў па добраўпарадкаваньні Дубравенкі. Галоўны падрадчык – трэст "Магілёўводбуд" сродкаў на заплянаваныя працы не атрымаў і ня хутка атрымае. Нагадаю, што кожны чарговы "мэр" абласнога цэнтру заўсёды пачынаў сваю "выбарчую кампанію" з абяцаньняў выратаваць Дубравенку. Каб гэтак жа лёгка, як на словах, было тое на справе... А шкада: выдатная рэчка гіне на вачах, што заіндустрыялізаванаму Магілёву яшчэ аўкнецца.

На тыдні прайшоў агульны Дзень інфармаваньня насельніцтва. Гэта значыць, што 80 (!) чыноўнікаў аблвыканкаму – у рабочы, зразумела, час (бо хто стане слухаць іх у вольны) даводзілі насельніцтву ўсю праўду-матку пра клопаты ўлады, ейнае стараньне і, канешне, аб'ектыўныя цяжкасьці "пераходнага часу". Шкадую, што не ўдалося самому патрапіць на такое "інфармаваньне", можа й я пачаў бы разумець, што ж сапраўды нашая ўлада робіць для лепшага жыцьця людзей. А тое жывеш у цемры і недасьведчанасьці, бо арыентуесься на тое, што бачыш сам. Начальства ведае, што гэтага чалавеку недастаткова. Тут адзін крок да "няправільных і пасьпешлівых" высноваў, асабліва небясьпечных на парозе выбараў.

Да сустрэчы,
Сымон Глазштэйн.

СУЧАСНАЯ ВЁСКА

Няма селяніна безь зямлі

Прыкладна месяц таму, выступаючы на абласным тэлебачаньні, старшыня аблвыканкаму Міхаіл Дражын адмовіўся ад сваёй ранейшай гатовасьці рэфармаваць калгасную вёску. Увесь мінулы год ён неаднаразова, бываючы ў гаспадарках, абвяшчаў блізкі паварот да новай калгаснай стратэгіі, якая павінна даць ім неабходную волю ў распараджэньні вынікамі працы, сродкамі, у выбары вытворчых прыярытэтаў.

І вось вынік нядаўняга настрою: новага ня будзе, бо людзі не гатовыя і Лукашэнка раіць не сьпяшацца...

Тым часам далейшае прамаруджваньне з рэформамі на вёсцы пагражае ёй поўным эканамічным і сацыяльным выраджэньнем. Ужо сёньня ў калгасах працуюць гараджане, а не вяскоўцы. Гарадзкія арганізацыі нарыхтоўваюць сена (альбо адкупляюцца ад гэтага грашыма ці матэрыяльна-тэхнічнымі прыладамі), убіраюць збажыну, восеньню прымусова паедуць "на бульбу".

Калгасная вёска гіне – і эканамічна, і маральна. Аднак улада чапляецца за яе таму, што рынкавыя рэформы пазбавяць вёску падначаленасьці і рабскай залежнасьці, зробяць людзей уласьнікамі зямлі, дазволяць ім распараджацца вынікамі сваёй працы, а гэта значыць – зробяць іх вольнымі людзьмі. Што будзе рабіць з такім народам дыктатарскі рэжым?..

На шчасьце, далёка ня ўсе навукоўцы і практыкі (узгадаем хаця б нашых Старавойтава, Лявонава ці Юркова) палохаюцца новых поглядаў. У Горацкай сельгасакадэміі была праведзеная нават міжнародная канфэрэнцыя па тэме праблемаў і пэрспэктываў аграрнай вытворчасьці. "ТМ" палічыў патрэбным пазнаёміць чытачоў з скарочаным выступам на ёй кандыдата эканамічных навук, загадчыка сэктару сацыяльнага разьвіцьця сяла БелНДІАЭ Міхаіла Антоненкі.

Я перакананы, што сапраўднае рынкавае пераўтварэньне нашай сельскагаспадарчай вытворчасьці магчымае толькі ў выпадку перадачы зямлі сялянам. І гэта – прынцыповае пытаньне. Бо нават пры акцыянаваньні калгасаў і саўгасаў зямля перадаецца не грамадзянам, а прадпрыемству як юрыдычнай асобе. А гэта сьведчыць пра кансэрвацыю правоў уласнасьці, што ўвялі бальшавікі пасьля кастрычніцкага перавароту 1917 года. Таму любое рэфармаваньне калгаснага ладу пры захаваньні савецкага сацыялістычнага права на зямлю дасьць тое ж неэфэктыўнае сацыялістычнае прадпрыемства, няхай і "запакаванае" у рынкавую форму.

На прыкладзе дзьвюх гаспадарак – калгасаў "Дорскі" і "Зара" у Валожынскім раёне – мы намагаемся рэалізаваць нядаўна распрацаваную канцэпцыю абагульненай мадэлі рынкавага аграрнага прадпрыемства. Яе падтрымалі 270 сялянаў, якія хочуць правядзеньня падобнай рэформы, бо ім падабаецца самая ідэя атрымаць зямлю й стаць на ёй гаспадарамі. І хоць гэты праект атрымаў "дабро" у сельсавеце, катэгарычна супраць выступіў зямельны аддзел райвыканкаму, бо ён, сёньняшні ўласьнік зямлі, ня хоча выпускаць яе з сваіх рук нават на 16 год – тэрмін дзеяньня прапануемай намі дамовы аб арэндаваньні.

Сваю адмову райвыканкамаўскі аддзел матывуе спасылкаю на артыкул 2 закону "Аб сялянскай (фэрмэрскай) гаспадарцы", паводле якога сялянская гаспадарка павінна быць заснаваная збольшага на аснове працы адной сям'і. Значыць, атрымліваецца, што калі гаспадарку складаюць дзьве сям'і, то такая дзейнасьць быццам бы незаконная. А мы сьцьвярджаем адваротнае. Тым больш, што наступныя рэглямэнтныя дакумэнты абавязковага выкананьня гэтай нормы ўжо не патрабуюць. Аднак чынавенству зручна ведаць толькі тыя законы, распараджэньні і дэкрэты, якія ім "на руку". У гэтай сытуацыі спрэчнае пытаньне паміж сялянамі і зямельным аддзелам райвыканкаму ў стане вырашыць аблвыканкам, які, аднак, не сьпяшаецца гэта зрабіць. Магчыма, што вяскоўцы будуць вымушаныя зьвярнуцца ў суд.

Толькі пасьля таго, як былыя калгасьнікі возьмуць у арэнду частку зямлі ці ўсю зямлю, якая раней належала калгасу ці саўгасу, і ўтвораць свае прадпрыемствы – яны арганізуюць вытворчасьць у любой з васьмі існуючых формаў камэрцыйных арганізацыяў, прадугледжаных Грамадзянскім кодэксам і адаптаваных да ўмоваў сяла. Усім астатнім калгасьнікам і саўгасьнікам, хто не рызыкне альбо ня здолее жыць па-новаму, у тым ліку й пэнсыянэрам, плянуецца выплаціць кампэнсацыю іхняй маёмаснай долі ва ўласнасьці былых калгасаў і саўгасаў.

На мой погляд, гэта – адзіны варыянт захаваньня буйной сельскагаспадарчай вытворчасьці ў сёньняшніх беларускіх умовах. Чаму гэты варыянт я лічу найбольш прывабным? Рэч у тым, што ў сельскай гаспадарцы зямля была, ёсьць і застанецца асноўным сродкам вытворчасьці. Вось чаму пры стварэньні рынкавага прадпрыемства сяляне павінны ў якасьці свайго ўнёску ў статутны фонд, сярод іншай маёмасьці, унесьці туды й свае арэндныя правы на зямлю. Калі ж мы арганізоўваем гаспадарку па старых прынцыпах, мы кансэрвуем старыя дачыненьні паміж сельскагаспадарчым прадпрыемствам і вышэйстаячымі арганізацыямі. Райвыканкам як уласьнік зямлі працягвае камандаваць тэхналягічным ланцугом і такім чынам захоўваць цяперашняе, шкоднае для вытворчасьці права апэратыўнага кіраваньня прадпрыемствам (усім вядома, да чаго прывяло гэтае кіраваньне, а дакладней, камандаваньне).

Я згодны з тым, што зямля павінна быць ва ўласнасьці дзяржавы, што дазволіць ёй (дзяржаве) адказна, ад імя ўсяго грамадзтва, распараджацца зямлёй: з выгодай перадаваць у арэнду, у пастаяннае ці пажыцьцёвае карыстаньне з правам перадачы спадчыньнікам. Але, як паказвае гістарычная практыка, зямля ні ў якім разе не павінна належыць дзяржаве праз такі спосаб, калі яна ўтварае ўласныя сельскагаспадарчыя прадпрыемствы й кіруе імі.

І апошняе, што, на мой погляд, неабходна зрабіць для рэальнага зьдзяйсьненьня аграрных пераўтварэньняў. Усе зацікаўленыя ў гэтым асобы абавязаныя стварыць сваю рэальную палітычную партыю, якая здолела б палітычнымі мэтадамі рухаць і абараняць сялянскую рэформу. У адваротным выпадку праблема яшчэ на доўгія гады застанецца без вырашэньня.

Міхаіл АНТОНЕНКА,
кандыдат эканамічных навук

Фота IREX

ВЫБАРЫ – 2000. КАНЦЭПЦЫЯ. ЗЬМЕСТ. ПРАКТЫКА

Што натхняе апазыцыю

Працягваючы выбарчую рубрыку, "Тыднёвік" сёньня прапануе займенны ў радыё "Свабода" матэрыял на гэтую тэму. Журналіст Віталь ТАРАС днямі правёў у эфіры гутарку з удзелам палітыка, палітоляга і свайго замежнага калегі. Рэдакцыя "ТМ" адаптавала гэты матэрыял для друку.

15 ОКТЯБРЯ — В ПАЛАТУ ПРЕ[Д]...
НАЦИОНАЛЬНО...
О назначении выборов
[в] Палату представителей Национально[го]...
[Собра]ния Республики Беларусь...

Віталь ТАРАС: На мой погляд, апошнім часам Лукашэнка ўзмацняе сваю ідэалягічную "вэртыкаль" ня толькі з нагоды парлямэнцкіх выбараў, але з пэрспэктывай на выбары прэзыдэнцкія. Адсюль вяртаньне Замяталіна ў прэзыдэнцкую Адміністрацыю, замена тэле-радыйнага начальства яшчэ больш адыёзнымі асобамі, прапанова аб хутчэйшым стварэньні ідэалягічнай рады... Ці можа гэта аказаць уплыў на стаўленьне апазыцыі да восеньскіх выбараў альбо ў гэтым пытаньні ўсё вырашана канчаткова? Гэта запыт да суразмоўцы-палітыка.

Юры ХАДЫКА: Пазыцыя кожнай палітычнай партыі адносна мяркуемых выбараў – дакладней, так званых выбараў, будзе канчаткова вызначацца, безумоўна, іх кіруючымі органамі. Аднак, як вядома, аб'яднаная апазыцыя на Кангрэсе дэмакратычных сілаў заявіла, як гаворыцца, на ўвесь сьвет: у гэтых выбарах, у гэты так званы парлямэнт, па гэтым лукашэнкаўскім сцэнары ніводная сумленная партыя ўдзелу ня возьме. Да таго ж удзел у фарсе азначаў бы нішто іншае, як прызнаньне апазыцыяй вынікаў дзяржаўнага перавароту (1996г.) і створаных у выніку яго нелегітымных органаў улады – у тым ліку палаты, куды прапануюцца выбары. А нядаўнія ідэалягічныя прызначэньні сьведчаць толькі пра тое, што рэжым не зьбіраецца рабіць саступак ні апазыцыі, ні Эўропе. Таму, я думаю, што зьменаў у стаўленьні з боку палітычных партыяў да выбараў ня будзе.

Віталь ТАРАС: А хіба гэта правільна, хіба могуць палітычныя партыі заставацца ў баку ад выбараў? У чым тады сэнс іхнага існаваньня – толькі ў тым, каб сустракацца з заходнімі калегамі і распавядаць сьвету аб парушэньнях у нас правоў чалавека? Паслухаем палітоляга.

Валеры КАРБАЛЕВІЧ: Я перакананы ў тым, што ўдзел або няўдзел апазыцыйных партыяў у выбарах павінен быць часткай адпаведнай і дэталёва распрацаванай канцэпцыі, стратэгіі. І ў гэтую стратэгію павінна ўпісвацца з аднолькавай верагоднасьцю і першае, і другое рашэньне. Але, на мой погляд, такой стратэгіі, якая была б сапраўды альтэрнатывай выбарам, пакуль у апазыцыі няма. Нагадаю, што ў часе леташніх выбараў у мясцовыя саветы апазыцыя прапанавала канцэпцыю прэзыдэнцкіх выбараў з тае нагоды, што легітымны тэрмін Лукашэнкі па Канстытуцыі (1994г). да таго часу скончыўся. І гэта была сапраўды стратэгія альтэрнатыўная, якая была вельмі эфэктыўнай, якая дала значны плён, хаця й не прывяла да перамогі. Зараз такога пляну дзеяньняў на восеньскую кампанію няма. Няўдзел прапануецца, але ўзамен – нічога. А гэта ня вельмі стваральна. На мой погляд, тое, што прапануецца – у прыватнасьці, "народны рэфэрэндум", – далёка не раўнацэнны ход. Прапануемыя на рэфэрэндум пытаньні, якія паўтараюць 4 знакамітыя ўмовы, патрабуюць ад людзей палітычнай дасьведчанасьці, разуменьня глыбінных разыходжаньняў паміж практыкай нашай улады і цывілізаванымі нормамі эўрапейскай дэмакратыі, інакш гаворачы – патрабуюць тлумачэньня. А калі палітыкі ідуць да людзей з тым, што трэба дэталёва і падрабязна тлумачыць – калі побач дзейнічае "просты мэханізм" выбараў – гэта дрэнны праект. Гэта галоўнае пытаньне сёньня для апазыцыі.

Юры ХАДЫКА: Хачу запярэчыць палітолягу наконт адсутнасьці ў апазыцыі распрацаванай стратэгіі дзеяньняў замест удзелу ў выбарах. Мне здаецца, усе мы вельмі часта забываем, што жывем у абсалютна недэмакратычнай краіне. Таму гаварыць пра выбары ў парлямэнт не выпадае. Гэта ніякі не парлямэнт. Справа не ў назове – палата ці што іншае, справа – у ягонай поўнай бездапаможнасьці, у адсутнасьці ў палаты якіх бы ні было паўнамоцтваў. Ці ж можна клікаць на выбары ў такую палату людзей?...

Віталь ТАРАС: А што ж Эўропа і ейныя структуры? Паслухаем, што мяркуе на гэты конт мой польскі калега.

Ян МАКСІМЮК: Варта сказаць, што апошнія прызначэньні – гэта зьмены ў дрэнны бок, якія сьведчаць пра тое, што ўлада не зьбіраецца рабіць нікому аніякіх саступак. Уражаньне такое, што Лукашэнка і ягоны ўрад махнулі рукой на тое, што скажа замежжа пра выбары ў Беларусі й вырашылі правесьці іх па сваім разуменьні. Я думаю, што АБСЭ ды іншыя эўрапейскія структуры ня могуць зрабіць нічога іншага, як толькі сказаць, што выбары, якія адбудуцца ў кастрычніку, ня ёсьць свабоднымі і дэмакратычнымі, і што такім чынам яны паставяць кропку ва ўсёй гэтай справе. З аднаго боку, гэта будзе тое, чаго дамагаецца беларуская апазыцыя. А з другога – гэта будзе азначаць, што Эўропа вычарпала свае рэсурсы ў спробе паўплываць на Лукашэнку ў дэмакратычным напрамку. На жаль, гэта сапраўды так.

Віталь ТАРАС: Усё ж чаму менавіта зараз Лукашэнкам зробленыя такія рэзкія крокі? Да кадравых зьменаў на БТ варта дадаць прапагандысцкую гістэрыю вакол Батурына, зьнікненьне Завадзкага і нэрвовы камэнтар вэрсіяў. Што гэта, навошта спатрэбілася, калі і без таго, здаецца, Лукашэнка ўсё кантралюе і не баіцца ніякіх парадаў, ніякай крытыкі, не зважае на якія-кольвек заходнія папярэджаньні, а тым больш – на парады і просьбы?

Юры ХАДЫКА: Насамрэч – баіцца. Усё гэта менавіта пра тое й сьведчыць. Замена стамлёнага ад хлусьні Кіселя на Чыкіна зь Зімоўскім, гатовых выканаць любы загад, гаворыць пра тое, што грамадзкі настрой у краіне зьмяняецца на карысьць апазыцыі. На словах можна гаварыць пра нейкую купку "несьвядомых" людзей, на якую можна не зьвяртаць увагі, а вось захады, намеры і справы гавораць аб адваротным: Лукашэнка ведае, што дэмакратычная апазыцыя ёсьць, дзейнічае, прываблівае людзей, валодае аўтарытэтам, у тым ліку міжнародным.

І гэта ёсьць для нас і беларускага грамадзтва натхняльнай прыкметай.

Для каго Канстытуцыя ёсьць пустым гукам...

Рада абласной рэгіянальнай арганізацыі Свабоднага прафсаюзу больш як два месяцы таму зьвярнулася з афіцыйным лістом да Міхаіла Дражына. Кіраўніцтва СП ініцыявала сустрэчу з кіраўніцтвам вобласьці па пытаньню свайё рэгістрацыі (спрэчка аб гэтым з магілёўскай уладай доўжыцца больш за 10 месяцаў) і магчымага супрацоўніцтва надалей у вырашэньні сацыяльна-эканамічных праблемаў.

Не дачакаўшыся адказу на свой зварот, Рада СП днямі накіравала М.Дражыну больш рэзкі і патрабавальны ліст. Гэтым разам Свабодныя прафсаюзы заявілі прэтэнзіі, якія можна аднесьці да палітычных. Паколькі фактам нерэгістрацыі СП улада дэманструе іхняе ігнараваньне, прафсаюзы, як паведамляецца ў лісьце, мяркуюць са свайго боку ігнараваць восеньскія парлямэнцкія выбары і гатовыя далучыцца да байкоту, які наладжвае выбарам аб'яднаная беларуская апазыцыя.

У прафсаюзным лісьце ўтрымліваюцца таксама папрокі на адрас Міхаіла Дражына ў сувязі зь невыкананьнем ім шэрагу канстытуцыйных палажэньняў (яны цытуюцца ў звароце). Разам з тым выказваецца надзея, што гэтыя палажэньні ня ёсьць для вышэйшай пасадавай асобы пустым гукам...

Лёгка прадбачыць, аднак, што адказу ад М.Дражына ня будзе й на гэты раз. Тут замкнёнае кола: каму адказваць, паколькі незарэгістраванай арганізацыі для ўлады не існуе? Ды і ад каго спадзяецца атрымаць адказ Рада СП, зьвяртаючыся да "губернатора Могилёвской области"? Паколькі мы яшчэ ня ў складзе Расеі, дражынская пасада (таксама, між іншым, зацьверджаная Канстытуцыяй) называецца "старшыня аблвыканкама".

Як быццам бязкрыўдная на першы погляд (тым больш для самога Дражына) гэтая памылка многае тлумачыць у палітычна-грамадзкім "беларускім балоце". Шматгадовае безвыніковае змаганьне многіх палітычна-грамадзкіх структураў "за агульнадэмакратычныя каштоўнасьці" пры забвеньні першаснай задачы – барацьбы за пабудову беларускай незалежнай дзяржавы – дае толькі тыя вынікі, якія дае. А менавіта – дазваляе ўладзе як на падсьвядомым узроўні (адсюль усе гэтыя нашыя "губэрнатары, сьпікеры і мэры"), так і на практыцы (дайшло, як вядома, да пастаноўкі пытаньня аб агульнай грашовай адзінцы) усё далей уводзіць усіх нас ад Беларусі й ад гэтых самых "каштоўнасьцяў".

P.S. Тым часам стала вядома, што калегія абласнога суда разгледзела скаргу СП на рашэньне судзьдзі Кастрычніцкага раёну Магілёва Л.Арловай, якая адмовілася прыняць да слуханьня справу аб нерэгістрацыі адміністрацыяй раёну шэрагу пярвічных арганізацыяў СП (на аўтазаводзе, у аб'яднаньні прыватных прадпрымальнікаў, акцыянэрным таварыстве "Экран"). На думку Л.Арловай, гэтая справа належыць да кампэтэнцыі гаспадарчага суда. Абласны суд, аднак, пагадзіўся з прафсаюзнымі юрыстамі ў тым, што гэтая справа павінна быць разгледжаная "агульным" судом, паколькі яна тычыцца грамадзка-палітычных, а не гаспадарчых аспэктаў юрыдычна-прававых адносінаў у дзяржаве. Гэтая перамога нарадзіла ў Свабодным прафсаюзе надзею і на ўдалы вынік разгляду самой справы ў маючым нанова адбыцца раённым судовым паседжаньні.

Рэдакцыйны
АГЛЯДАЛЬНІК
пы пытаньнях права

Фота IREX

МАГІЛЁЎСКІЯ ПАЛІТЫЧНЫЯ СУСТРЭЧЫ

Інтарэс улады меў сваю прычыну

Услед за Вячоркам зь Бяляцкім (БНФ "Адраджэньне") абласны цэнтар днямі наведаў Анатоль Лябедзька. Старшыня Аб'яднанай грамадзянскай партыі правёў сустрэчу з грамадскасьцю ў лепшых арганізацыйных умовах, чым папярэднікі. Калі фронтаўцы вымушаныя былі скарыстацца сьціплым памяшканьнем уласнай управы ў непрытульным двары па Ленінскай вуліцы, дык А.Лябедзьку было дазволена наладзіць гаворку зь людзямі ў Клюбе глухіх – прыстойным, утульным і прыстасаваным для аўдыторыі памяшканьні. Больш таго, на нешматлюднай сустрэчы былі заўважаныя афіцыйныя прадстаўнікі ўладных гарадзкіх структураў – мінулым разам улада далей накіраваньня на сустрэчу "сваіх" журналістаў не пайшла.

Анатоль Лябедзька распавядаў пра актуальную палітычную сытуацыю і ейныя пэрспэктывы. Лідэр АГП рашуча пацьвердзіў няўдзел сваёй партыі ў маючых адбыцца парлямэнцкіх выбарах, паколькі ўлада ня выканала ніводнае зь вядомых 4-х умоваў. Пры гэтым новы старшыня партыі (замест добраахвотна сышоўшага ў адстаўку С.Багданкевіча) не хаваў шэрагу канфліктаў, якія ўтварыліся паміж сябрамі АГП на грунце няўдзелу ў выбарах. У сёлетнія палатныя дэпутаты намерыліся, як вядома, пайсьці ў Менску спры Навасяд, Чыгір і Злотнікаў. На пэрыфэрыі таксама ня сьціхлі партыйныя галасы супраць "заціску дэмакратыі" і няўдзелу ("народ не пойме"). Аднак Анатоль Лябедзька паведаміў, што ўдзел у выбарах сябраў АГП магчымы толькі праз іхныя прыватныя высілкі й будзе суправаджацца выключэньнем (альбо добраахвотным сыходам) з партыі. (Цікавасьць з боку ўлады да магілёўскай сустрэчы, відаць, і была выкліканая прыемным жаданьнем дзяржаўных чыноўнікаў зь першых вуснаў пачуць пра пачатак расколу ў АГП). Аднак лідэр партыі папярэдзіў пра тое, што прынцыповая пазыцыя кіраўніцтва разумеецца і падтрымваецца рашучай большасьцю сябраў АГП, што сьведчыць не пра раскол у ёй, а пра ейнае ўмацаваньне.

Анатоль Лябедзька ў адказах на пытаньні распавёў пра шэраг бліжэйшых і восеньскіх акцыяў АГП, якая ня мае намеру гэтым перадвыбарчым часам адседжвацца ў палітычнай цені. Усё, што будзе рабіцца, мае мэтай канцэптуальна-арганізацыйную падрыхтоўку да наступных прэзыдэнцкіх выбараў. На думку А.Лябедзькі, апазыцыя будзе мець магчымасьць перамагчы на гэтых выбарах пры ўмове вылучэньня адзінага кандыдата і ўмелага скарыстаньня таго незадавальненьня ў краіне Лукашэнкам, якое нарастае ў грамадзтве з кожным днём. Пры гэтым ён распавёў пра выпадак падчас папярэдняй сустрэчы ў Крычаве: цёткі, што адпачатку прыйшлі на яе, каб абараніць свайго прэзыдэнта, пад канец сустрэчы не дазволілі міліцыянтам спыніць мерапрыемства.

Рэдакцыйны
АГЛЯДАЛЬНІК
па пытаньнях палітыкі

АБ'ЯВА

У Магілёве адчыненая грамадзкая прыёмная, дзе можна атрымаць бясплатную кансультацыю па пытаньнях абароны правоў чалавека.

Кансультуе грамадзянаў юрыдычная група мясцовага аддзяленьня Беларускага Хельсінскага Камітэту і Магілёўскага праваабарончага цэнтру.

Адрас: 212030, г. Магілёў, вуліца Ленінская, дом 27, пакой 57 (памяшканьне МГА «Гуманітарная ініцыятыва»).

Кантактны тэлефон: 25-90-91.

Праграма тэлебачаньня з 21 па 27 жніўня

•• Понедельник, 21 августа ••

Праграму тэлеканалаў мы друкуем на замову чытачоў. Гаспадары праграмы падаюць нам яе на расейскай. Рэдакцыя фізычна (па часе) не пасьпявае яе перакласьці. Просім разглядаць гэтыя старонкі як тэхнічна-службовыя матэрыял, які ня мае дачыненьня да зьместу й характару нашай газэты.

БТ

15.59 «Четыре танкиста и собака». Телесериал.
17.00 Новости.
17.10 Столица.
17.40 Авто-парк.
17.50 Премьера песни.
18.00 Сериал «Сити».
18.44 МСН.
19.00 Новости.
19.15 Политические диалоги.
19.50 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Комедия «Ягуар».
23.25 Третий тайм.
23.55 Новости.
0.05 Криминальная хроника.

ОРТ

15.55 «Вавилонская башня».
17.00 Новости.
17.30 Клуб «Белый попугай».
18.20 Худ. фильм «Ко мне, Мухтар!».
20.00 Время.
20.45 «Тысячелетие».
21.40 «Чайф-Ф. 15 лет. Все только начинается».
23.15 Новости.
23.30 «Майк Хаммер. Горячий лед».
0.30 «Паранормальные явления. Закрытое досье».

РТР

16.00, 19.00 Вести.
16.30 «Сам себе режиссер».
17.00 «Графиня де Монсоро».
18.00 «Комиссар Рекс».
19.30 Дежурная часть.
19.50 «История любви».
22.00 «Следствие ведут знатоки».
23.40 Формула скорости.

НТВ

16.30 Впрок.
16.40 Футбольный клуб.
17.40 Криминал.
18.00, 19.00, 21.00 Сегодня.
18.40 Комедия «Биокупол».
20.20 Док. сериал. «XX век. Русские тайны. 1934 г. Месть».
21.45 Тушите свет.
22.00 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
23.05 «Антропология».

КУЛЬТУРА

16.10 Шалом.

МОГИЛЕВ-1

17.00 «Таггерт».Сериал.
17.55 «Праздник в вашем доме».
19.00 Тяжелый день.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в вашем доме».
21.00 Наше старое кино. «Дело Румянцева». Худ. фильм.
22.40 Астро-дайджест.
22.45 «Рейнджер из атомной зоны». Крим.драма.

2-Й КАНАЛ

7.00-9.00 «Энергетический завтрак».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Муз.антракт.
18.45 Док.фильм.
19.10 Мультфильм.
19.28 Прогноз погоды.
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 Худ.фильм «Лифт-убийца».
23.05 Спорт. программа.

•• Вторник, 22 августа ••

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Резонанс.
9.00 Новости.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Сегодня с вами...»
9.50 Здоровье. Тележурнал.
10.15 «Все мои дети».
11.00 Новости.
11.10 «Все мои дети».
11.55 «Одиссея команды Кухто». Телеигра.
12.25 Третий тайм.
13.00, 15.00 Новости.
15.15 «Четыре танкиста и собака».
16.10 Мультфильм.
17.00 Новости.
17.10 «А музыка звучит...»
17.40 Путь без следов. «Наркомания и СПИД».
18.00 Сериал «Сити».
18.44 МСН.
19.00 Новости.
19.15 Ток-шоу «Будни».
20.00 «Все мои дети».
20.47 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Драма В.Рыбарева «Меня зовут Арлекино».
0.00 Музыкальный салон.
0.30 Новости.
0.40 Криминальная хроника.

ОРТ

13.30 «Вместе».
14.00, 17.00, 22.25 Новости.
14.20 Мультсериал.
14.45 Царь горы.
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.25 Последние дети тайги.
17.40 Комедия «Раз на раз не приходится».
19.15 Жди меня.
20.00 Время.
20.45 «Полная безопасность».
21.40 Док. детектив. «Бриллианты графа Толстого. Французский след». Дело 1980 года.
22.40 «Посмотри».
23.10 «К востоку от рая».

РТР

7.00, 8.00 Вести.
7.30 Семейные новости.
7.40, 8.20 Доброе утро, Россия.
8.15 Черным по белому.
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэла».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Вести.
10.35 «Санта-Барбара».
16.30 «Сам себе режиссер».
17.00 «Графиня де Монсоро».
18.00 «Комиссар Рекс».
19.30 Дежурная часть.
19.50 «История любви».
22.00 «Следствие ведут знатоки».
23.55 Худ. фильм «Мисима — жизнь в четырех главах».

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Худ. фильм «Внимание! Всем постам».
13.30 «Я и моя собака».
14.00 «Голубое дерево».
15.30 Намедни-80.
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.40 Боевик «Час убийцы».
20.20 «Один день».
21.45 Тушите свет.
22.00 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
23.05 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Домашний арест». Худ. фильм.
13.45 «Жил-был хомяк».
14.10 Вместе с Фафалей.
14.25 Мультфильм.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильм.
15.35 Кто мы? «Хроника смутного времени».
16.00 Фестиваль «Православие на телевидении».

НА КАНАЛЕ БТ

13.10 Спортивная программа.
14.50 Мультфильм.

МОГИЛЕВ-1

6.30, 7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта».
8.50 «Сейлормун снова с нами». Мультсериал.
9.15 «Рейнджер из атомной зоны». Крим.драма.
16.30 «Таггерт». Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 «Терра икс». Док. сериал.
17.55 «Праздник в вашем доме».
19.00 Бобруйский вариант.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в вашем доме».
21.00 «Только ты».
21.45 Астро-дайджест.
21.50 «Простые девушки». Мелодрама.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Кинотеатр ТВ-6.Фильм-пародия «Крестный сын».
9.55 Телемагазин.
10.10 Сериал «Вавилон 5».
11.00 Сериал «Морская полиция»:»-Умри ради меня».
11.50 Телемагазин.
15.00 ТВС представляет программу на польском языке.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Мультфильм.
18.40 «Пляж» Телесериал.
19.23 Прогноз погоды.
19.25 «Поздравления».
20.58 Прогноз погоды.
21.00 Док.фильм.
21.25 Высокая мода.
21.35 «Нижнее белье» Худ. фильм.
22.50 Спортивная программа.

•• Среда, 23 августа ••

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.15 «Сегодня с вами...»
8.40 Потребительская корзина.
9.00 Новости.
9.10 Компьютерный полигон.
9.30 Музыка без границ.
10.00 Мультфильм.
10.10 «На волне взаимопонимания».
11.00 Новости.
11.15 «Все мои дети».
12.00 Ток-шоу «Будни».
12.45 Фильмы братьев Люмьер.
13.00 Новости.
14.25 Ток-шоу «Карамболь».
15.00 Новости.
15.13 «Четыре танкиста и собака».
16.05 Мультфильм.
16.15 Творцы. Памяти композитора Г.Вагнера.
17.00 Новости.
17.10 «Макаенка,9».
17.40 Путь без следов. «Наркомания и СПИД».
18.00 Сериал «Сити».
18.44 МСН.
19.00 Новости.
19.15 Лотерея «Толока».
19.25 Док. фильм. «Автопортреты». «Михаил Савицкий».
19.50 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Боевик. «Одиночное плавание».
23.25 Королевская охота.
23.55 Новости.
0.05 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.25 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Здоровье.
9.50 Жди меня.
10.35 «Песня года».
11.15 «Добрый день».
13.30 «Вместе».
14.20 Мультсериал.
14.45 Зов джунглей.
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.35 Комедия ужасов «Роковые яйца».
20.00 Время.
20.45 «Полная безопасность».
21.40 Как это было.
22.40 «Цивилизация».
23.10 «К востоку от рая» (закл. серия).

РТР

7.00, 8.00 Вести.
7.30 Семейные новости.
7.40, 8.20 Доброе утро, Россия.
8.15 Черным по белому.
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэла».
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Вести.
10.35 «Санта-Барбара».
16.30 «Сам себе режиссер».
17.00 «Графиня де Монсоро».
18.00 «Комиссар Рекс».
19.30 Дежурная часть.
19.50 «История любви».
22.00 «Следствие ведут знатоки».
23.45 Выборгский фестиваль российского кино «Окно в Европу-2000».

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Худ. фильм «Начальник Чукотки».
13.30 Без рецепта.
14.00 «Голубое дерево».
15.30 Намедни-81.
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.40 Комедия «Альфонс».
20.15 «Криминальная Россия. «Операция «Клофелин».
21.45 Тушите свет.
22.00 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
23.05 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 Фильмы К. Сауры. «Кровавая свадьба».
12.50 В тени гениев.
13.45 «Жил-был хомяк».
14.10 Вместе с Фафалей.
14.25 Мультфильмы.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильмы.
15.40 Кто мы? «Хроника смутного времени».
16.05 Фестиваль «Православие на телевидении».

НА КАНАЛЕ БТ

13.15 «Могилевщина православная».
13.35 Видеодром.
13.55 Бобруйский вариант.
14.15 Мультфильм.

МОГИЛЕВ-1

6.30, 7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта». Телесериал.
8.55 «Сейлормун снова с нами». Мультсериал.
9.20 «Простые девушки». Мелодрама.
16.30 «Таггерт». Сериал.
17.20 «Железный фактор». Тележурнал.
17.55 «Праздник в вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в вашем доме».
21.00 «Только ты».
21.45 Астро-дайджест.
21.50 Спорт планеты.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Кинотеатр ТВ-6.Боевик «Против закона».
9.40 Телемагазин.
10.10 Сериал «Вавилон -5».
11.00 Сериал «Морская полиция».
11.50 Телемагазин.
15.00 ТВС представляет программу на польском языке.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Муз.антракт.
18.40 Док.фильм.
19.05 Мультфильмы.
19.25 Прогноз погоды.
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 Худ.фильм «Цепной пес».
23.10 Спорт. программа.

•• Четверг, 24 августа ••

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.15 Сельчане.
8.40 Потребительская корзина.
9.00 Новости.
9.10 Королевская охота.
9.40 Мультфильм.
9.55 «Бременские музыканты». Спектакль.
11.00 Новости.
11.15 «Все мои дети».
12.00 Док. фильм. «Автопортреты». «Михаил Савицкий».
12.25 Мультфильм.
12.35 Наш край.
13.00 Новости.
13.10 Героико-приключенческий фильм «Красные дипкурьеры».
14.45 Фильмы братьев Люмьер.
15.00 Новости.
15.10 «Четыре танкиста и собака». Закл. серия.
16.15 Мультфильм.
16.25 «А музыка звучит...»
17.00 Новости.
17.10 Арсенал.
17.35 Усадьба.
18.00 Сериал «Сити».
18.44 МСН.
19.00 Новости.
19.20 «Премьер-парад».
19.50 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Футбол. Кубок УЕФА. «Гомель» — «АИК» (Стокгольм).
23.40 Новости.
23.50 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.10 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Смехопанорама.
9.50 Человек и закон.
10.30 «Песня года».
13.30 «Вместе».
14.20 Мультсериал.
14.45 «100%».
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 «Каламбур».
18.05 Боевик «Новые центурионы».
20.00 Время.
20.45 Комедия «Мимино».
22.35 «Жизнь замечательных людей».
23.25 Худ. фильм «Бегство Эдди Макона».

РТР

7.00, 8.00 Вести.
7.30 Семейные новости.
7.40, 8.20 Доброе утро, Россия.
8.15 Черным по белому.
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэла».
10.00, 16.00, 19.00 Вести.
10.35 «Санта-Барбара».
16.30 «Сам себе режиссер».
17.00 «Графиня де Монсоро».
18.00 «Комиссар Рекс».
19.30 Дежурная часть.
19.50 «История любви».
22.00 «Следствие ведут знатоки».
0.00 Худ. фильм «На карту поставлено все».

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Худ. фильм «Страница любви».
13.30 Путешествия натуралиста.
14.00 «Голубое дерево».
15.30 Намедни-82.
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.40 Боевик «Большой кайф».
20.35 Профессия — репортер.
21.45 Тушите свет.
22.00 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
23.05 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 Фильмы К. Сауры. «Колдовская любовь».
13.20 Док. фильм.
13.45 «Жил-был хомяк».
14.10 Вместе с Фафалей.
14.25 Мультфильм.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильмы.
15.45 Мир Леонида Андреева.
15.55 Фестиваль «Православие на телевидении».

МОГИЛЕВ-1

6.30, 7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта». Телесериал.
8.50 «Сейлормун снова с нами». Мультсериал.
9.15 «Дело Румянцева». Худ. фильм.
16.30 «Из жизни женщин».
17.00 Ток-шоу «Я сама». «Между нами, девочками».
17.55 «Праздник в вашем доме».
18.50 Мультфильм.
19.00 «Откровенно...».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
20.00 «Праздник в вашем доме».
21.00 «Только ты».
21.45 Астро-дайджест.
21.50 «Морские волки». Драма.

2-Й КАНАЛ

7.00-9.00 «Энергетический завтрак».
9.00 «Цепной пес» Худ. фильм
10.40 «Микромир» Док. фильм.
15.00 ТВС представляет программу на польском языке.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Док.фильм.
19.20 Погода.
19.25 «Поздравления».
20.58 Прогноз погоды.
21.00 Док.фильм.
21.23 Высокая мода.
21.35 Худ.фильм «Полнолуние».
23.00 Спортивная программа.

•• Пятница, 25 августа ••

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.10 Столица.
8.40 Потребительская корзина.
9.00 Новости.
9.10 Мультиклуб.
9.40 «Летние забавы».
10.00 Телевизионный Дом кино.
10.30 Зорная ростань.
11.00 Новости.
11.10 «Все мои дети».
11.55 Мультфильм.
12.05 «Премьер-парад».
12.35 Усадьба.
13.00 Новости.
13.15 Земляки.
14.15 Фильмы братьев Люмьер.
15.00 Новости.
15.10 «Остров сокровищ. Карта капитана Флинта». Мультфильм.
16.00 Регион.
16.25 «Риск-версия».
17.00 Новости.
17.15 Марсово поле.
17.35 Наш край.
18.00 Сериал «Сити».
18.44 МСН.
19.00 Новости.
19.20 Бездельник.
19.50 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Драма. «Время танцора».
0.30 Новости.
0.40 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.45 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 «Женские истории».
9.50 Клуб «Белый попугай».
10.35 «Песня года».
11.15 «Добрый день».
13.30 «Вместе».
14.20 Худ. фильм «Бэнджи».
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Джентльмен-шоу.
18.05 Человек и закон.
18.55 Поле чудес.
20.00 Время.
20.45 Детектив «Шерстяная гадюка».
21.50 Хоккей. Сборная звезд России — сборная мира.
0.35 Худ. фильм «Заговор против Гитлера».

РТР

7.00, 8.00 Вести.
7.30 Семейные новости.
7.40, 8.20 Доброе утро, Россия.
8.15 Черным по белому.
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэла».
10.00, 16.00, 19.00 Вести.
10.35 «Санта-Барбара».
16.30 «Сам себе режиссер».
17.00 «Графиня де Монсоро».
18.00 Сам себе режиссер.
18.25 «Круглая дата». Георгий Данелия — 70 лет.
19.30 Дежурная часть.
19.50 «История любви».
22.05 Футбол. Суперкубок УЕФА. «Реал» (Мадрид) — «Галатасарай».
0.20 Лучшие моменты чемпионата Европы по футболу-2000.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 19.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Комедия «Осторожно, бабушка!»
13.30 Служба спасения.
14.00 «Голубое дерево».
15.30 Намедни-83.
16.30 Впрок.
16.40 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.40 Детектив «Бармен из «Золотого якоря».
20.20 «Женский взгляд».
21.45 Тушите свет.
22.00 Боевик «Разборка в маленьком Токио».
23.35 Худ.фильм «Цветок тысяча и одной ночи».

КУЛЬТУРА

11.30,13.30 Новости культуры.
11.40 Фильмы К. Сауры. «Кармен».
13.15 Мастера игрушки Фроловы.
13.45 «Жил-был хомяк».
14.10 Вместе с Фафалей.
14.25 Мультфильмы.
14.40 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 Мультфильмы.
15.55 Фестиваль «Православие на телевидении».

НА КАНАЛЕ БТ

14.25 «Откровенно...»
14.45 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»

6.30, 7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта».
8.50 «Сейлормун снова с нами». Мультсериал.
9.15 «Морские волки». Драма.
16.30 «Из жизни женщин».
17.00 «За гранью возможного». Сериал.
17.45 Мультфильм.
17.55 «Праздник в вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 Пунктир.
20.05 «Праздник в вашем доме».
21.00 «Только ты».
21.50 Астро-дайджест.
21.55 Рейтинг-фильм.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Детектив «Список смертников».
10.00 Сериал «Человек-невидимка».
11.00 Сериал «Морская полиция».
11.50 Телемагазин.
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Муз.антракт.
18.45 Сериал «Пляж».
19.28 Прогноз погоды.
19.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
20.30 «Поздравления».
21.20 Высокая мода.
21.30 «Затерянный мир» Худ. фильм.
23.05 Муз. программа.

•• Суббота, 26 августа ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.05 Сущность.
8.30 Усадьба.
9.00 Новости.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Сегодня с вами...»
9.55 «Индаба».
10.20 «Все нормально, мама!»
10.50 «Одиссея команды Кухто».
11.20 Компьютерный полигон.
11.40 Вершина мира.
12.05 Книгосбор.
12.35 Око.
13.00 «На гребне волны».
13.45 Личности XX века. Док. фильм. «Сокровенные люди».
14.00 МСН.
14.15 Сделано в Беларуси.
14.30 Познай себя.
15.00 Новости.
15.15 «Все мы родом из детства».
16.10 Олимп.
16.40 Худ. фильм. «Непобедимые драконы».
18.00 Песню берите с собой.
19.00 Новости.
19.20 КВН. Высшая лига. «День шахтера».
20.45 Премьера песни.
21.00 Панорама.
21.50 «Христофор».
22.10 Драма. «Взбесившийся автобус».
23.55 Видимо-невидимо.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Слово пастыря.
7.25 «Все путешествия команды Кусто».
8.20 Играй, гармонь любимая!
8.50 «Ералаш».
9.10 Смак.
9.30 Док. детектив. «Засада на золотой тропе».
10.00 «С легким паром!»
10.35 Утренняя почта.
11.05 Худ. фильм «Послед-няя жертва».
12.55 В мире животных.
13.40 История одного шедевра.
14.10 «Горец».
15.00 Седьмое чувство.
15.35 Худ. фильм «Мировой парень».
17.15 «Ералаш».
17.30 Фильм «Знахарь».
20.00 Время.
20.45 Комедия «Посмотри, кто говорит».
22.35 Худ. фильм «Прощание с королем».

РТР

7.00 Мультфильмы.
7.15 Комедия «В погоне за миллионом».
9.00 Доброе утро, страна.
9.50 «Сто к одному».
10.35 Сам себе режиссер.
11.05 «Друзья-II».
11.35 Золотой ключ.
11.55 «Звезды цирка-2000».
13.00, 19.00 Вести.
13.25 Комедия «Орел и решка».
15.00 «Вечера в Политехническом».
16.00 «Пресс-клуб».
17.00 Моя семья.
18.00 «Два рояля».
19.30 «Городок».
20.10 «Аншлаг» и К°.
21.15 Боевик «Воздушный охотник».
23.05 Триллер «Шпанская мушка».
0.45 Автогонки «Формула-1».

НТВ

7.00 Сегодня.
7.15 Детектив «Бармен из «Золотого якоря».
8.40 Фитиль.
8.50 Мультфильм.
9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.15 «Чистосердечное признание».
9.40 «Экстремальные ситуации».
10.25 «Растительная жизнь».
11.25 Худ. фильм «Великий Гэтсби».
14.00 «В нашу гавань заходили корабли».
15.30 Намедни-84.
16.20 «Я и моя собака».
16.50 «Она написала убийство».
18.35 Боевик «Солдат Джейн».
21.45 Детектив «Шизофрения».
0.25 Ток-шоу «Про это».

КУЛЬТУРА

9.05 «Аистенок».
9.30 «Российский курьер».
10.10 Ортодокс.
10.35 «Праздничный день». Худ. фильм.
11.55 Мультфильм.
13.00 Рассказы старого сплетника.
13.30 Новости культуры.
13.45 Кино по выходным. «Взрослые дети».

МОГИЛЕВ-1

15.00 «Морозко». Фильм-детям.
16.25, 18.25 «Праздник в вашем доме».
17.45 «Эко-Пойнт». Сериал.
19.35 Телемагазин.
19.45 «Укол зонтиком». Комедия.
21.15 Видеодром.
21.40 «Пойманный в раю». Приключения.
23.30 Астро-дайджест.
23.35 «Змеиный источник». Мистический триллер.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
7.30 Дорожный патруль.
7.40 «Про любовь».
8.10 Диск-канал.
8.45 Юмористическая программа «Бис».
9.20 Ваша музыка:Борис Моисеев.
10.20 «Как стать звездой?»
10.50 «Пальчики оближешь».
11.20 «Без вопросов».
12.00 Новости.
12.15 «Мое кино».
13.55 «Наши любимые животные».
14.30 «Своя игра».
15.05 «Х-фактор».
15.35 СВ-шоу.
16.35 «Просто Зануда».
17.00 «Поздравления».
18.00 «Благая весть с Риком Реннером».
18.30 «Поздравления».
19.30 Худ.фильм «Джуманджи».
21.10 Высокая мода.
21.10 «Иствутские ведьмы». Худ.-фильм.
23.10 Муз. программа.

•• Воскресенье, 27 августа ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Мультсериал.
8.30 Здоровье.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Сегодня с вами...»
9.55 «Индаба».
10.20 Туробъектив.
10.45 «Все нормально, мама!»
11.15 «Премьер-парад».
11.45 Арсенал.
12.10 «На волне взаимопонимания».
13.00 «На гребне волны».
13.45 Зорная ростань.
14.15 МСН.
14.30 Сельчане.
15.10 Белорусский дом.
15.40 Док. фильм. «Автопортреты». «Михаил Савицкий».
16.05 Теленавигатор.
16.25 Банка комиков.
16.55 Футбол. «Торпедо-МАЗ» (Минск) — «Гомель».
В перерыве (17.45) — Мультфильм.
19.00 «Судьба человека».
19.30 Стадион.
20.00 Резонанс.
20.55 Ток-шоу «Карамболь».
21.30 Мелодрама «Верность».
23.00 Суперобраз XXI века.
23.30 Столичный хит.
0.10 Авто-парк.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Служу России!
7.40 «Дисней-клуб». «Аладдин».
8.10 Утренняя звезда.
9.10 «Непутевые заметки».
9.30 Пока все дома.
10.05 «Альф».
10.35 Здоровье.
11.05 Худ. фильм «Повторная свадьба».
12.45 Школа снайперов «К-43».
13.15 Клуб путешественников.
14.10 «Горец».
15.05 Возможно все!
15.20 «Дисней-клуб».
16.15 «Серебряный шар».
17.15 Смехопанорама.
17.45 «Ералаш».
18.00 Худ. фильм «Холодное лето пятьдесят третьего».
20.00 Время.
21.00 Худ. фильм «Бездна».
23.30 Время футбола.
0.10 Комедия «Дамский парикмахер».

РТР

7.00 «Устами младенца».
7.30 Мультфильм.
7.50 Папа, мама, я — спортивная семья.
8.50 Доброе утро, страна.
9.30 «Аншлаг» и К°.
10.30 «Городок».
11.00 Русское лото.
11.40 Фильм-сказка «Бал сказок».
13.00, 19.00 Вести.
13.20 Диалоги о животных.
14.05 Планета Земля.
14.55 Автогонки «Формула-1».
17.05 Детектив «Черный принц».
19.35 Комедия «Триста лет спустя».
21.25 «Посвящение».
23.05 Мелодрама «Ретро втроем».
0.45 «Футбол + ТВ».

НТВ

7.00 Сегодня.
7.15 Худ. фильм «Променад».
9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 19.00, 21.00 Сегодня.
9.20 Путешествия натуралиста.
9.50 «Рублевая зона».
10.20 «Полундра».
11.30 Служба спасения.
12.00 Худ. фильм «Всадник без головы».
13.50 Мультфильм.
14.10 Фитиль.
14.20 Без рецепта.
15.25 Большие родители.
16.00 Профессия — репортер.
16.55 «Она написала убийство».
18.40 Худ. фильм «Классик».
20.45 «Куклы».
21.45 «Неприкасаемые».

КУЛЬТУРА

9.05 «Аистенок».
9.30 Детский сеанс. «Ослиная шкура».
10.50 Мой цирк.
11.15 Экспедиция «Чиж».
11.45 «Консилиум».
12.10 А.Диев исп. произведения Ф.Шопена.
12.40 Док. фильм.
13.30 Новости культуры.
13.45 «Взрослые дети». 2-я серия.
14.30 «Мой Эрмитаж».

«МОГИЛЕВ-1»

15.00 «Скарбы». «Горкі. Вандроўка па горадзе».
15.20 Мультсериал.
15.50 «Сказка о потерянном времени». Фильм-детям.
17.10 Мультфильм.
17.30 «Встреча с...». Игорь Крутой.
18.20 «Эко-Пойнт». Сериал.
19.05 Телемагазин.
19.15 «Эпидемия». Триллер.
21.20 Астро-дайджест.
21.25 «Однажды вечером».
22.15 «Десять смертей нинзя». Боевик.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
7.40 Юмористическое шоу.
8.10 «Ле-Go-Go».
8.45 Стильное шоу «Фасоn».
9.20 «Фактор успеха».
9.50 Телемагазин.
10.00 «Шоу Бенни Хилла».
10.55 «Все в сад!».
11.20 Телемагазин.
11.30 Канон.
11.55 Дорожный патруль. Расследование.
12.20 Кинотеатр ТВ-6. «Какая чудная игра».
14.00 Телемагазин.
14.10 «Вы — Очевидец».
15.05 Сериал «И снова 33 квадратных метра».
15.40 «О.С.П.-лучшее».
16.10 Катастрофы недели.
17.00 «Поздравления».
18.00 Джойс Майер. «Жизнь в слове».
18.30 «Поздравления».
19.30 Худ.фильм «Джордж из джунглей».
20.55 Высокая мода.
21.00 Джулия Робертс в фильме «Красотка».
23.00 Музыкальная программа.

ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ

...з Бабруйску

Ня толькі настаўнікам напярэдадні тыднямі й месяцамі чакаць выплаты грошай за сваю працу.

На працягу гэтага года прамысловыя прадпрыемствы гораду не аднойчы парушалі абумоўленыя працоўным кодэксам тэрміны выплаты заробкаў. Гэта – "Фандок", футравая фабрыка, Будтрэст №13, дзяржаўнае прадпрыемства "Заранка" ды многія іншыя. Затрымкі дасягалі дзьвюх з паловай месяцаў. А сытуацыя зь нявыплатай заробленага ў гаспадарках Бабруйскага раёну наогул катастрафічная – дзе-нідзе "хвасты" цягнуцца яшчэ з пачатку вясны.

У канцы мінулага тыдня, у ноч на нядзелю, на мясцовых Менскіх могілках адбыўся акт вандалізму.

Амаль тры дзясяткі плітаў і помнікаў былі пашкоджаныя невядомымі, хутчэй за ўсё псыхічна хворымі людзьмі. Па факту здарэньня ўзбуджаная крымінальная справа.

Тацяна РАГНЕДОВІЧ

...зь Бялынічаў

Ніводзін з 17-ці дыпламаваных культасьветработнікаў, якія пасьля сканчэньня адпаведных навучальных установаў былі накіраваныя ў раён, пакуль тут не паявіўся.

Зь перасьцярогаю чакаюць маладых спэцыялістаў калгасы і саўгасы: у раён накіравалі 52 чалавекі з дыплёмамі, аднак аб сабе заявілі пакуль толькі 36. Большая надзея на настаўнікаў, якія звычайна на пачатку кар'еры дэманструюць дысцыпліну. Астатнія спэцыялісты, якія нярэдка навучаюцца за сродкі гаспадарак, прадпрыемстваў і ўстановаў, імкнуцца пазьбегнуць гонару прыкласьці ўласныя сілы й веды ў правінцыі.

Перад любым паказчыкам параўнальнага зь мінулым годам разьвіцьця жывёлагадоўлі можна ставіць знак "мінус".

Менш надойваецца малака. Меншыя прывагі дае статак. Памяншаецца пагалоўе, асабліва – сьвіньняў. Недабіраецца маладняк. Сытуацыю ратуе прыватная гаспадарка. У адрозьненьне ад саўгасна-калгаснага сэктару, прыватнікі значна прыбавілі як у прадукцыйнасьці галіны, так і ў продажы ейнай прадукцыі.

Міхась КАРПЕЧАНКА

...з Шклову

Нечакана й рэзка ў раёне падскочылі кошты на ўсе гатункі хлеба.

Аднак пратрымаліся яны толькі 3 дні. Менавіта тады на мясцовай папяровай фабрыцы "Спартак" адбыўся сход па вылучэньні кандыдатам у палатныя дэпутаты знакамітага земляка Канаплёва. Зразумела, што прысутныя выказалі незадаволенасьць коштам хлеба, а старшыня райвыканкаму пераадрасаваў пытаньне Канаплёву. Назаўтра кошт хлеба вярнуўся на сваё ранейшае месца. Ну хто, скажыце, не прагаласуе цяпер за такога народнага рупліўца...

З райцэнтру днямі зьнік помнік Вызваліцелям.

Аднак хваляваньне грамадзянаў доўжылася нядоўга. Стала вядома, што цэмэнтны помнік павезьлі ў Менск, каб вярнуць яго назад ужо ў мармуровым выкананьні. Зразумела, што акцыя падгаданая да "дажынак".

Аляксандар ШЧАРБАК

...з Крычава

Мясцовыя ўлады прыкладаюць усе магчымыя намаганьні, каб "у русьле" дзяржаўнае палітыкі выправіць катастрафічны стан сельскай гаспадаркі.

Адзін з самых дрэнна працуючых калгасаў раёну – імя Карла Маркса, рашэньнем райвыканкаму быў "далучаны" да Крычаўскага вышэйшага аграрнага прафэсійна-тэхнічнага вучылішча №216. Цяпер адказнасьць за справы ў калектыўнай гаспадарцы будзе несьці дырэктар навучальнай установы. Вельмі ўжо ў Крычаве любяць перакладаць адказнасьць на іншага – традыцыя такая. Аднак незразумела – ці калгасьнікі кінуць працаваць і сядуць за парты, ці навучэнцы кінуць вучыцца й пойдуць на палі і лугі?.. Наступным крокам у "рэфармаваньні сяла" сталася рашэньне аб далучэньні самага занядбанага калгаса ў раёне "Дзягавічы" да ВА "Крычаўцэмэнтнашыфэр".

Згодна афіцыйнае статыстыкі, агучанай дзяржаўным аптова-розьнічным прадпрыемствам, за першае паўгодзьдзе 2000 году крычаўцы набылі на 17 тонаў мяса меней, чым за адпаведны пэрыяд 1999 году.

Пяльменей было набыта 15 тонаў менш, каўбасных вырабаў – на 5 тонаў, сьметанковага масла – на 14 тонаў меней. У 2,5 разы меней было куплена катлет, у 2 разы – яек. Па самых сьціплых падліках, крычаўцы сталі есьці асноўных прадуктаў харчаваньня ў 2 разы менш. А вось выпілі за першыя шэсьць месяцаў на 5,1 тыс. дэкалітраў больш. Прычым не гарэлкі, якая з-за высокіх коштаў стала многім не па кішэні, а мацаванага віна (чарвіўкі). Таксама хутка адраджаецца стары народны занятак – выгонка самагону. Гэтую тэндэнцыю ня цяжка адсачыць, бо цукру за паўгады купілі на 12 тон больш, чым летась. А 12 тон цукру – гэта 24 тысячы бутэлек самагону!

Як вядома, нашыя калгасьнікі па некалькі месяцаў не атрымліваюць свае пяцьсем даляраў, якія хтосьці, верагодна памылкова, называе заробатнай платай.

У нашым раёне некаторыя калгасы не разьлічыліся з сваімі працаўнікамі яшчэ за сакавік. Тым часам работнікі аграгандлёвага прадпрыемства "Крычаўскае" зьвярнуліся з афіцыйным лістом да свайго дырэктара М.Новікава. У лісьце, які падпісалі больш за дваццаць чалавек, патрабуецца неадкладна выплаціць запазычаныя грошы з улікам каэфіцэнта інфляцыі, арганізаваць своечасовую аплату працы надалей, а таксама пакараць вінаватых у затрымцы заробатнай платы.

...з Мсьціслава

На сёньня ў раёне склалася незайздроснае становішча з спажываньнем сьпіртовых напояў. Справа ў тым, што надзвычай вялікая колькасьць мсьціслаўцаў трапіла ў кіпцюры да "зялёнага зьмія".

Па стану на пачатак жніўня, 353 жыхары старажытнай Мсьціслаўшчыны стаялі на ўліку ў наркалягічным кабінэце мясцовай райбальніцы. Ды і астатнія жыхары раёну, згодна статыстычных дадзеных, верагодней за ўсё, часьцяком злоўжываюць алькаголем, бо сьмяротнасьць у раёне напрасткі зьвязаная з хваробамі сыстэмы крывязвароту (49,8% памёрлых у 2000 годзе), няшчаснымі выпадкамі, атручваньнямі і траўмамі (7,7%), а таксама з сасудзістымі паразамі мозгу (6,9%).

Ня ёсьць сакрэтам, што вышэйпералічаныя хваробы і няшчасьці атаясамляюцца з частым спажываньнем моцных напояў.

Андрэй КУЗЬМІН

...з Клімавічаў

Мясцовая ўлада зьняла з пасады начальніка аддзела статыстыкі Аляксандра Марфеля. Кажуць, што "за неадназаровыя сур'ёзныя памылкі ў рабоце".

Увогуле Клімавіцкі раён на сваім прыкладзе можа выдатна праілюстраваць становішча, якое склалася ў народнай гаспадарцы краіны. Усяго ў раёне 46 стратных прадпрыемстваў, а камбінат будаўнічых вырабаў увогуле спыніў сваю працу. Некаторыя калгасы і саўгасы не атрымлівалі заробку з сакавіку. Рост злачыннасьці склаў 124%. Пры гэтым раён заняў другое месца ў абласным спаборніцтве па выніках сацыяльна-эканамічнага разьвіцьця за мінулы год. Цікава, якія ж тады паказчыкі ў іншых раёнах вобласьці, калі ў параўнаньні зь імі Клімаўшчына займае такое пачэснае месца?

Сяржук АРЖАНЦАЎ

САЦЫЯЛЁГІЯ

Дастаткова запытацца ў людзей

Сацыялягічная лабараторыя "Позірк", што дзейнічае пры Крычаўскім грамадзкім аб'яднаньні "Кантакт-цэнтар", правяла чарговае апытаньне грамадзкай думкі сярод жыхароў Касьцюковіцкага, Клімавіцкага і Крычаўскага раёнаў. Усяго было апытана 350 чалавек. Вось вынікі апытаньня.

1. Ці маеце Вы давер да беларускіх судоў?

Касьцюковіцкі раён

"Так" – 16 чалавек (14,4%). "Давяраю часткова" – 36 чалавек (32,4). "Не давяраю" – 37 чалавек (33,4%).

Клімавіцкі раён

"Так" – 4 чалавекі (3,3%). "Давяраю часткова" – 31 чалавек (34,2%). "Не давяраю" – 58 чалавек (48,3%).

Крычаўскі раён

"Так" – 14 чалавек (11,8%). "Давяраю часткова" – 30 чалавек (25,2%). "Не давяраю" – 62 чалавекі (52,1%).

2. Каму павінны падпарадкоўвацца судзьдзі?

Касьцюковіцкі раён

"Прэзыдэнту" – 8 чалавек (7,2%). "Парлямэнту" – 20 чалавек (18%). "Мясцовай уладзе" – 1 чалавек (0,9%). "Павінны быць незалежнымі" – 77 чалавек (79,4%).

Клімавіцкі раён

"Прэзыдэнту" – 16 чалавек (13,3%). "Парлямэнту" – 5 чалавек (4,2%). "Мясцовай уладзе" – 3 чалавекі (2,5%). "Павінны быць незалежнымі" – 77 чалавек (64,2%).

Крычаўскі раён

"Прэзыдэнту" – 10 чалавек (8,4%). "Парлямэнту" – 4 чалавекі (3,4%). "Мясцовай уладзе" – 8 чалавек (6,7%). "Павінны быць незалежнымі" – 72 чалавекі (60,5%).

3. Ці трэба ўзмацніць адказнасьць за крымінальныя злачынствы ў Беларусі?

Касьцюковіцкі раён

"Трэба" – 11 чалавек (9,9%). "Трэба часткова" – 23 чалавекі (20,8%). "Ня трэба" – 55 чалавек (49,5%).

Клімавіцкі раён

"Трэба" – 56 чалавек (46,7%). "Трэба часткова" – 36 чалавек (30%). "Ня трэба" – 6 чалавек (5%).

Крычаўскі раён

"Трэба" – 60 чалавек (50,4%). "Трэба часткова" – 29 чалавек (24,4%). "Ня трэба" – 24 чалавекі (20,2%).

4. Як Вы ставіцеся да практыкі сьмяротнага пакараньня за цяжкія крымінальныя злачынствы?

Касьцюковіцкі раён

"Станоўча" – 31 чалавек (27,9%). "Адмоўна" – 49 чалавек (44,2%). "Абыякава" – 18 чалавек (16,2%).

Клімавіцкі раён

"Станоўча" – 86 чалавек (71,7%). "Адмоўна" – 19 чалавек (15,8%). "Абыякава" – 0.

Крычаўскі раён

"Станоўча" – 67 чалавек (56,3%). "Адмоўна" – 28 чалавек (23,5%). "Абыякава" – 9 чалавек (7,6%).

З НАГОДЫ "КРУПНОГО СКАНДАЛА..."

У друкаванага слова толькі адно апраўданьне – праўда

Апошнім часам рэдакцыя "Тыднёвіка" атрымлівае шмат пісьмовых і тэлефанічных меркаваньняў наконт публікацыі месячнай даўніны ў газэце "Дэфакто". Усе меркаваньні адмоўныя. Іх аўтары ня згодныя ня толькі з выказанымі ў гэтым артыкуле ацэнкамі сытуацыі ў "Магілёўскай альтэрнатыве", але таксама абураюцца стылем ананімнай публікацыі, якая выдадзеная ў жанры злоснага даносу, а не ў любым іншым, прынятым цывілізаванай журналістыкай.

Безумоўна падзяляючы гэтыя ацэнкі і паважаючы думку сваіх аўтараў і чытачоў, рэдакцыя "ТМ", аднак, прыняла рашэньне не публікаваць водгукі на "скандальную" публікацыю на сваіх бачынах. Самы надзейны спосаб выказаць сваю думку пра згаданы (як, дарэчы, і пра любы іншы) артыкул – накіраваць водгук туды, дзе ён быў зьмешчаны.

Мы ведаем, што сытуацыя ў "МА" сапраўды ня простая і не стабільная. Менавіта таму, на нашую думку, аналізаваць прычыны і ўмовы гэткага становішча ёсьць прэрагатывай найперш саміх сябраў новага аб'яднаньня. Калі яны вырашаць, што рабіць гэта трэба ў друку – нашая газэта, у прыватнасьці, заўсёды для таго адкрытая. Адначасова паведамляем, што пры гэтым будзем пазьбягаць вынясеньня абвінавачваньняў асобам ці арганізацыям, ад каго б яны не сыходзілі, калі яны не падмацаваныя нічым, акрамя безагляднага і безадказнага жаданьня ямчэй "прыпячатаць" апанэнта. Зразумела, што гаворка павінна быць канцэптуальнаю й скіраванаю на дасягненьне ейнымі магчымымі ўдзельнікамі станоўчых вынікаў агульнай грамадзкай справы. Бо інакш газэта ніколі не дапаможа дасягнуць тых самых добрых вынікаў, а наадварот – паглыбіць непаразуменьне й паспрыяе распальваньню варожасьці.

Хацелася б пажадаць "МА" дастойнага выйсьця з крызысу (калі наогул гэтае аб'яднаньне жыцьцяздольнае) без уцягваньня грамадзтва ў абмеркаваньне прыдуманай "сэнсацыі".

Рэдакцыя "Тыднёвіка Магілёўскага"

Крупнейший скандал в "Могилёвской альтернативе" 5 стр.

БЕЛАПАН – ДЛЯ "ТМ"

Кансэрватыўна-Хрысьціянская партыя – БНФ ня мае намеру аб'ядноўвацца з "дэмакратычнай апазыцыяй" дзеля вылучэньня адзінага кандыдата на прэзыдэнцкіх выбарах 2001 году.

Пра гэта было заяўлена 14 жніўня на прэс-канфэрэнцыі, прысьвечанай вынікам Сойму партыі і руху. "Гэтыя выбары могуць стаць вырашальнымі ў лёсе Беларусі. Мы заяўляем пра пачатак падрыхтоўкі да перадвыбарчай кампаніі й выступаем з ідэяй падтрымкі адзінага кандыдата ад нацыянальна-вызвольнага руху, – сказаў намесьнік старшыні партыі Юры Беленькі. – Адначасова мы абмяжоўваемся ад так званай "аб'яднанай апазыцыі". Мы падтрымаем толькі такога кандыдата, які на справе выступае за незалежнасьць Рэспублікі Беларусі". Таксама было паведамлена, што партыя пачынае барацьбу за бясьпечнае вяртаньне ў краіну Зянона Пазьняка.

На думку Ю.Беленькага, правядзеньне рэфэрэндуму аб "4-х умовах", ініцыяванага "аб'яднанай апазыцыяй" – гэта падтрымка дыктатуры. Ідэя рэфэрэндуму можа быць падтрымана ўладамі, і яны арганізуюць яго, дадаўшы "патрэбныя пытаньні". На думку яшчэ аднаго намесьніка старшыні партыі Сяргея Папкова, правядзеньне рэфэрэндуму па выбарах аўтаматычна легітымізуе гэтыя самыя выбары.

●

БСДП "Народная Грамада" не вылучала кандыдатаў на абраньне дэпутатамі ў Палату прадстаўнікоў. Яна толькі не забараняла асобным членам удзельнічаць у выбарах, – заявіў лідэр партыі Мікола Статкевіч.

Паводле падлікаў, у кампаніі возьмуць удзел каля 30 сябраў БСДП "НГ", у тым ліку намесьнікі старшыні партыі Уладзімер Арастовіч і Ніна Стужынская, вядомы праваабаронца Алег Волчак, многія кіраўнікі рэгіянальных арганізацыяў. З боку сябраў партыі, на думку Статкевіча, гэта мужны крок, паколькі выбары пройдуць у відавочна няроўных умовах.

Статкевіч адзначыў, што асноўным пярэчаньнем супраць удзелу дэмакратычных кандыдатаў у выбарах зьяўлялася небясьпека, што гэта прывядзе да легітымізацыі Нацыянальнага сходу. Вядома, што ў сваім паведамленьні для прэсы дэлегацыя Парлямэнцкай Асамблеі Савету Эўропы вітала вылучэньне незалежных кандыдатаў на парлямэнцкія выбары і разам з тым заявіла, што ня будзе рэкамэндаваць ПАСЭ дасылаць на іх назіральнікаў, што, на думку Статкевіча, здымае ўсе перасьцярогі. Па словах лідэра БСДП "НГ", калі акругі, у якіх вылучаюцца вядомыя дэмакратычныя палітыкі, падпадуць пад байкот з боку іншых апазыцыйных партыяў, Каардынацыйная рада дэмакратычных сілаў разваліцца.

●

14 жніўня намесьнік старшыні Кансэрватыўна-Хрысьціянскай партыі – БНФ Юры Беленькі і ягоная адвакатка Вера Страмкоўская зьвярнуліся са скаргай у пракуратуру Менску.

У ёй яны выказваюць нязгоду з адмовай пракуратуры Савецкага раёну ўва ўзбуджэньні крымінальнае справы ў дачыненьні да работнікаў міліцыі, якія зьбілі Ю.Беленькага 25 сакавіка 2000 году, падчас сьвяткаваньня Дня Волі. Тады супрацоўнікі міліцыі нематывавана напалі на Юрыя Беленькага і групу сябраў ягонае партыі. Яго павалілі й білі ўжо ляжачага нагамі і дубінкамі, накіроўваючы ўдары ў галаву. У выніку сп. Беленькі атрымаў чэрапна-мазгавую траўму. Аднак яго, нягледзячы на скаргі аб дрэнным самаадчуваньні, даставілі ў спэцпрыёмнік-разьмеркавальнік й пратрымалі там больш за суткі. Пад ціскам Ю.Беленькага пракуратура Савецкага раёну ўжо двойчы праводзіла праверкі й адмаўляла ўва ўзбуджэньні крымінальнае справы, спасылаючыся на адсутнасьць таго ці іншага матэрыялу. Адвакатка Вера Страмкоўская назвала гэтую сытуацыю "цынічнай пракурорскай цяганінай, якая адбываецца ці ад некампэтэнтнасьці сьледчых, ці ад іх прадузятасьці".

●

Збор подпісаў у падтрымку патрабаваньняў беларускай апазыцыі й АБСЭ па стварэньню ў Беларусі ўмоваў для правядзеньня свабодных і дэмакратычных выбараў дапаможа вырашыць адразу некалькі найважнейшых задач.

Такое меркаваньне выказаў намесьнік старшыні Партыі БНФ Віктар Івашкевіч. Акцыя павінна пачацца 1 верасьня. Паводле Івашкевіча, падчас кампаніі будзе сфармаваная аб'яднаная структура, якая будзе здольная на прэзыдэнцкіх выбарах хутка сабраць 100 тысяч подпісаў, неабходных для вылучэньня адзінага кандыдата ад дэмакратычных сілаў. Акрамя таго, збор подпісаў дапаможа стварыць інфармацыйную структуру, якая "зможа апэратыўна па ўсёй Беларусі распаўсюджваць інфармацыйны прадукт аб'яднанай апазыцыі. Дзякуючы гэтай структуры мы думаем у будучым годзе выйграць інфармацыйную вайну, якую вядзе супраць беларускага народу сёньняшні рэжым", – сказаў Івашкевіч.

●

Судом Кастрычніцкага раёну Магілёву 11 жніўня да крымінальнай адказнасьці за зводніцтва былі прыцягнутыя тры 19-гадовыя жыхаркі гораду.

Падобны працэс, калі на лаве падсудных аказаліся маладыя зводніцы, у вобласьці адбыўся ўпершыню. Дзяўчаты абвінавачваліся ў тым, што вэрбавалі і перапраўлялі ў Маскву для занятку прастытуцыяй сваіх магілёўскіх раўналетак. Рашэньнем суда яны прыгавораныя да розных тэрмінаў пазбаўленьня волі з адтэрміноўкаю выкананьня прысуду: лідэрша групы прыгавораная да 3 гадоў пазбаўленьня волі з адтэрміноўкаю на 2 гады, астатнія дзьве ўдзельніцы – да 2 гадоў пазбаўленьня волі з адтэрміноўкаю на год.

БЕЛАПАН – ДЛЯ "ТМ"

ПАМЯЦЬ. ГІСТОРЫЯ. 1941-1945

Жыцьцё пад немцам

(Заканчэньне. Пачатак у №№23,24,26,29,31).

На працягу 1942/43 навучальнага году ў Магілёве працавалі 8 школаў, сярод якіх былі 7 сярэдніх (4 – сямігадовае адукацыі й 3 – васьмігадовае) і 1 пачатковая школа (чатырохгадовае навучаньне). Беларускіх школаў было больш – 5, а расейскіх – 3. Агулам колькасьць клясаў дасягала 114-ці. У іх навучаліся 1158 дзяўчынак і 987 хлопцаў, а давалі дзецям навуку 146 настаўнікаў – 100 кабетаў і, адпаведна, 46 мужчынаў.

Вядома, што школа №1 месьцілася на вуліцы Вакзальнай, №5 – на Вялікай Машэкаўскай, №8 – на вуліцы Быхаўскай.

Цікавыя зьвесткі маюцца таксама пра пасьпяховасьць навучэнцаў. Так, на працягу 1942/1943 навучальнага году з 3963 вучняў, што пачалі вучыцца ў 8-мі магілёўскіх школах, на канец году засталося 2145. Зь іх было допушчана да іспытаў 1067 чалавек, закончылі навучаньне 524; былі пераведзеныя ў наступныя клясы 1102 вучні, а засталіся на другі год – 244 небаракі. Таксама 275-ці школьнікам была прызначаная пераэкзаменоўка на восень. Сярэдняя пасьпяховасьць склала пры гэтым 76,5 адсоткі.

Аб настаўніках можна прывесьці наступныя лічбы. Беларусаў сярод іх было 120, расейцаў – 25, "іншых" – 1. Амаль пераважная большасьць настаўнікаў – 71 – мела вышэйшую адукацыю. Астатнія мелі вышэйшую няпоўную (10 чалавек) і сярэднюю (63).

Падчас аналізу вучэбных пляноў і праграмаў можна заўважыць, што ў васьмігадовых школах прадугледжвалася спэцыялізацыя ў апошняй клясе: паглыбленае вывучэньне справаводзтва альбо камэрцыі. У праграмах усіх школаў адсутнічаў такі прадмэт як гісторыя. Пры вывучэньні твораў расейскай літаратуры з усіх савецкіх аўтараў пакінулі толькі М.Шолахава з творам "Ціхі Дон". З дарэвалюцыйных паэтаў і пісьменьнікаў былі шырока прадстаўленыя ўсе асноўныя расейскія клясыкі. Беларускую літаратуру XX стагодзьдзя ў школьных праграмах прадстаўлялі такія аўтары, як М.Багдановіч, Я.Купала, Я.Колас, Ядзьвігін Ш., Ц.Гартны, К.Буйло й г.д.

З 1-га сьнежня 1943 году, калі пачалася эвакуацыя ўсіх установаў з Магілёву, школы былі зачыненыя. Зноўку аднавілі сваю працу з 7-га лютага 1944-га толькі тры школы. У той час катастрафічна не хапала паперы й сшыткаў.

...Акрамя Мэдыцынскага інстытуту ў горадзе дзейнічалі ремесные й будаўнічае вучылішчы, музычная школа. У апошнім ў 1943 годзе налічвалася каля 200 навучэнцаў. Пасьля эвакуацыі, у 1944 годзе, іх засталося ўсяго 17 у клясах ігры на раялі й сьпеваў. Працавалі на той час у школе толькі 6 выкладчыкаў, а музычных інструмэнтаў мелася ўсяго два. Дарэчы, плата за навучаньне складала 100 рублёў штомесяц.

У траўні 1942 году з ініцыятывы Мікалая Сьцяпанава прайшла навуковая канфэрэнцыя дактароў, у красавіку 1943-га ў горадзе працавалі кароткатэрміновыя курсы камэрнікаў, у чэрвені – прапагандыстаў РВА. Ладзіліся таксама раменна-саматужніцкія выставы.

У жніўні 1941 году група гарадзкіх акцёраў распачала стварэньне Магілёўскага драматычнага тэатру. Згодна дамовы з гарадзкой управай акторы абавязаліся паказваць ня меней васьмі спэктакляў штомесяц. Адкрыцьцё тэатра адбылося 25 сьнежня 1941 году. Дырэктарамі тэатру былі спачатку Судзанаў, затым Старасьцін. Урачыста сьвяткавалася другая гадавіна дзейнасьці тэатру ў 1943-м. За гэты тэрмін трупа, што складалася з 18 акцёраў, зьдзесьніла 15 буйных пастановак і 17 твораў малых формаў. Сярод іх "Коварство і любовь", "Без вины виноватые", "Хозяйка гостиницы", "Гроза", "Свадьба Кречинского", "Вторая молодость", "Бесприданница". Драматычны тэатар у Магілёве паказаў гледачам 142 спэктаклі, якія паглядзелі 45 тысячаў чалавек. Тэатар выязджаў на гастролі ў Воршу, Чавусы. Вялікім посьпехам у гледачоў карысталіся акторы Сьмірноў, Міхайлаў, Скопін, Кулікоў, Абтрашкевіч, Лугавая ды інш.

У верасьні 1943-га ў горадзе быў створаны дзіцячы тэатар. Ён паказаў гледачам п'есы "Дорогая гостья", "Жар-птица", музычную інсцэніроўку "Сьвята кветак". Дарэчы, квіткі на вечаровыя спэктаклі зьяўляліся прапускамі на вуліцах пасьля наступленьня камэндацкай гадзіны.

У 1942-43 г.г. у Магілёве былі створаныя й выступалі з канцэртамі, акрамя тэатраў, – ансамбаль народных інструмэнтаў, дзіцячы хор навучэнцаў музычнай школы, хор Мікалаеўскага сабору й Барыса-Глебскай царквы, калектыў гарадзкой эстрады, духавы аркестар Службы парадку. Вельмі часта можна было пачуць іх усіх на мясцовым радыё (пра ягоную працу будзе ніжэй).

Гарадзкія акторы й музыкі разам з ансамблем народных інструмэнтаў і хорам некалькі разоў выступалі перад ваеннапалоннымі ў канцлягеры на Лупалава. Магілёўскія паэты друкаваліся ў мясцовых газэтах. Падчас акупацыі ў горадзе выдавалася газэта "Новый путь" (два разы на тыдзень, чатыры старонкі) і штотыднёвік "Последние известия".

Непрацяглы час працавала гарадзкая бібліятэка. Перад яе адкрыцьцём з фондаў былі выдаленыя ўсе кнігі савецкіх аўтараў. Аб'явы аб пачатку працы бібліятэкі з 1 сакавіка 1942-га былі разьвешаныя ў горадзе 26 лютага таго ж году. Паведамлялася, па якім адрасе яна будзе функцыянаваць – Дняпроўскі праспэкт, 62. Працавала бібліятэка з 13-й па 17-ю гадзіну. Кнігі выдаваліся пад заклад у 50 рублёў – толькі адну за раз. Плата за карыстаньне кнігаю складала 50 капеек на тыдзень. Дарэчы, нямецкім вайсковым часткам кнігі выдаваліся таксама за грошы.

Пазьней, у тым жа сакавіку 1942 году выйшла пастанова акупацыйных уладаў аб закрыцьці бібліятэкаў, дазваляліся толькі грамадзкія чытальні, дзе людзі маглі набыць газэты і брашуры. Гарадзкая бібліятэка была зноўку адчыненая 3 траўня 1943 году, а праз два тыдні да яе дадалася чытальня.

Працавалі ў Магілёве й клюбныя ўстановы ў памяшканьнях былых клюбаў гарадзкіх прадпрыемстваў – прамысловай кааперацыі, швэйнікаў, спартовага, былога дома Чырвонай Арміі, партыйнага клюбу. Штодзень дэманстраваліся мастацкія фільмы ў кінатэатрах "Зорька" і "Луч".

Цікава ды разнастайна працавала штодзённае мясцовае радыё. Праграма ягонае працы друкавалася ў газэтах. Вяшчаньне вялося праз узмацняльнікі гуку на вуліцах гораду з паловы на сёмую раніцы аж да 21-й гадзіны. Так, у праграме радыё за 28-30 чэрвеня 1943 г. былі наступныя перадачы: тры разы на дзень навіны, музыка, выступленьні магілёўскіх хораў, іншыя канцэрты, даклады на эканамічную тэму, нарысы аб пісьменьніках (напр. аб Дастаеўскім), цыкль перадачаў пра носьбітаў эўрапейскай культуры (Лопэ дэ Вэга), перадачы для сялян, натуразнаўства ("У глыбінах мора"), дзіцячыя праграмы, перадача пра мастака Нарбута, сымфанічная музыка, "тэатар у мікрафона" і г.д. Зразумела, што перадавала радыё й прапаганду супраць габрэяў.

Такім чынам, можна выказаць меркаваньне, а нават і зрабіць выснову, што падчас гітлераўскай акупацыі негабрэйская частка насельніцтва нашага гораду жыла ў пэўным грамадзкім і культурным асяродку, які, безумоўна, патрабуе дадатковага дасьледваньня.

Ігар ПУШКІН, дырэктар Музэю гісторыі Магілёву

З надзеяй на новыя сустрэчы

У пачатку тыдня ў гасьцях у Магілёве былі тры студэнты Львоўскай Духоўнай сэмінарыі Сьв. Духа. Крыху раней яны былі валанцёрамі ў старажытнейшым мейсцы Беларусі – Полацку. І вось па шляху вяртаньня на Ўкраіну адбылася ў іх сустрэча з магілёўскай патрыятычнай моладзю. Гаворка была зьмястоўнаю й інфармацыйна насычанаю. Ня кожнага дня да нас завітваюць госьці з духоўнай сэмінарыі. Наколькі нашай "сьвецкай" моладзі былі цікавымі аднагодкі, што вырашылі зьвязаць жыцьцё з служэньнем Богу, настолькі ж студэнтам тэалёгіі былі цікавымі грамадзянскія справы й клопаты новых беларускіх сяброў. Магілёўцам было прыемна пачуць госьцевае меркаваньне аб тым, што ў Беларусі, на іх погляд, вельмі моцны дух жыцьця й веры. А тое, што страчана ў хвалях часу, яшчэ можа вярнуцца, бо залежыць гэта толькі ад маладога пакаленьня. І вернецца гэта праз адаптаваньне традыцыяў да новага часу, пераасэнсаваньне мінулага, зьберажэньне ўсяго, што вартасна, што ўздымае чалавечы дух, веру й мараль.

Менавіта праз гэтае не згубілася пад расейскім, а пазьней бальшавіцкім націскам, Грэка-каталіцкая (уніяцкая) царква ў Заходняй Украіне. Яна ратавала і бараніла ня толькі Веру, але й нацыянальную ідэю, самабытнасьць, мову, пісьменства, культуру. Пры тым жа, аднак, маладыя сьвятары зазначылі, што нельга зьмешваць у адное дзяржаву і царкву. Першай належыць клапаціцца пра нацыянальную і сацыяльную еднасьць народу. Другой – пра еднасьць духовую. З спалучэньня гэтых якасьцяў атрымліваецца тое, чым ёсьць народ. Нездарма маскоўская царква захоўвае свой уплыў як на Ўкраіне, так і ў нас. Празь яе народы губляюць нацыянальныя адметнасьці, аддаючы перавагу еднасьці ў Царкве. На думку гасьцей, сапраўднай духовасьці народа, з'яднанага таксама нацыянальным адзінствам, без Аўтакефальнай (самастойнай) царквы не бывае.

Некалькі гадзінаў сустрэчы праляцелі неўпрыкмет. Напрыканцы ўсе разам прасьпявалі ўкраінскія і беларускія песьні. Госьці прыемна зьдзівілі гаспадароў цудоўным выкананьнем "Беларусачкі", а гаспадары паказалі сваё веданьне папулярных украінскіх спеваў.

Назаўтра пасьля сустрэчы, перад дарогай дамоў, украінскія студэнты правялі разам з нашымі выхаванцамі Касьцёльнай школкі сумесную літургію ў капліцы Грэка-каталіцкай царквы. На тым разьвіталіся з надзеяй на новыя сустрэчы.

Дзяніс НОВІКАЎ
Фота аўтара

ЛЕПШАЯ БЕЛАРУСКАЯ ДЗЯСЯТКА 90-Х

Настальгія па будучым Часе

Падкажы сумны мой лёс,
што богам дадзены мне.
Скажы як мне жыць, і што аддаць,
Каб на сканчэньні год
я змог сказаць – Я жыў...

Гурт "Мясцовы Час"

Існуюць музычныя калектывы, праслухаўшы запісы якіх пачынаеш адчуваць, што такое настальгія. У гэты момант прыходзіць разуменьне, што нешта зьніклае было некалі тваім родным, уласным. Недзе глыбока, на роўні падсьвядомасьці, цябе непакоіць сустрэча зь мінулым. І тутака незразумела, чаго больш: боязі сустрэчы ці жаданьня сустрэцца... Узгадваеш толькі тыя хвалюючыя моманты, калі сядзеў некалі супроць прымача й напружана шукаў у эфіры хвалі "Беларускай Маладзёжнай", і колькі было радасьці, калі знаходзіў той... "Час".

У 1988 годзе ў Наваполацку паўстае рок-гурт "Местное время". І ў тым не было б анічога дзіўнага (колькі гуртоў за тымі часамі паўставала і зьнікала), калі б не адна асаблівасьць наваполацкае каманды. Але – аб усім па парадку.

У лютым 89-га на адрас гіт-параду "Беларускай Маладзёжнай" прыйшоў чарговы запіс правінцыйнага рок-гурта. Вось як узгадвае той момант Віталь Сямашка, нязьменны вядучы гіт-парадаў: "Ня надта спадзяючыся на адкрыцьцё, мы яго праслухалі. І былі ўражаныя: праз характэрныя для стужак самадзейных музыкаў "шыпы і хрыпы" прадзіраўся па цэпелінаўску апантаны голас, які належыў Алесю Кузьміну. Вырашылі рызыкнуць – далі адну з кампазыцыяў у эфір. Вынік быў ашаламляльны...".

На адным з рокавых фэстываляў Алесь Кузьмін, лідэр гурта, якога ў Наваполацку ўважаюць за асобу калярытную, творчую й, канешне ж, таленавітую, знаёміцца з ужо папулярнымі на той час камандамі – "Мрояй" ды "Бондай". І запрашае іх у свой горад таксама на рокавы фэст. Гэтак пачалося сяброўства й супрацоўніцтва гуртоў, некаторы час "Мроя" ды "Бонда" былі прадзюсэрамі наваполацкай каманды. Дзякуючы дапамозе Алеся Аркуша, Сяржука Сокалава-Воюша "Время" загучала па-беларуску й заканамэрна сталася "Часам". Хутка на студыі Гэнюся Шэмета запісваецца й першы альбом "Мясцовага часу" – "Слота". Тады ў камандзе гралі Алесь Кузьмін (вакал, гітара), Валеры Драко (гітара), Алесь Сьвідрыцкі (бубны), Уладзіслаў Макас (бас-гітара). Перакладаў вершы Алесь Аркуш. Некаторыя з кампазыцыяў сталіся яшчэ да запісу "Слоты" супэр-гітамі й былі запісаныя на кружэлку "Гіт-парад "Беларускай Маладзёжнай" – "Наш шлях", "Вартаўнік".

Аднак жа стылістыка выкананьня альбому не знайшла сярод музычных крытыкаў адназначнага акрэсьленьня; нехта ўважаў яе за гард-рок, нехта адносіў да пост-панку. Як заўсёды бывае, гэта мала цікавіла слухачоў, якія з задавальненьнем слухалі "Слоту". Насычаны стыхіяй жывой энэргіі, пранізьлівы голас Алеся Кузьміна працінаў прастору й узрушваў навакольле, і гэта было файна.

Неўзабаве запісваецца другі альбом "Мой дом". Праслухоўваючы ягоныя кампазыцыі, складваецца ўражаньне прадукцыйнае бясконцасьці гурта. Песьні выконваюцца як бы на адным уздыху. Хочацца слухаць, слухаць, слухаць... А потым быў фантастычна папулярны альбом "Ускраіна", на думку некаторых музычных крытыкаў, – лепшы альбом тагачаснага пяцігодзьдзя.

Трэці альбом "Мясцовага Часу" быў запісаны на студыі "Арт" у Мазыры ў 91-м. Відавочна, ён засьведчыў сталасьць каманды ды ейны трывалы прафэсійны ўзровень. Тэксты лепшых кампазыцыяў прасякнутыя нават філязофскім зьместам. У альбоме прысутнічаюць ноўніцтвы, да прыкладу, "Ноч у караліне" – кампазыцыя з элемэнтамі блюзу, што дазваляла Алесю Кузьміну напоўніцу выкарыстаць свае галасавыя здольнасьці.

Што сталася з наваполацкай камандай далей, можна толькі здагадвацца. Некаторы час "МЧ" канцэртаваў, час ад часу гучалі новыя кампазыцыі, але было відавочным тое, што гурт засынае. У 98-м годзе, пад час сьвяткаваньня 10-гадовага юбілею гурта, Алесь Кузьмін агалошвае жаданьне каманды сабрацца й аднавіць творчую дзейнасьць, перарваўшы тым самым працяглую пярэрву. Наколькі добра сябе пачуваюць музыкі пасьля згаданае пярэрвы, засьведчыў запіс альбому "Галі Халі". Альбом атрымаўся даволі роўным стылістычна, пры гэтым у ім ёсьць розныя кампазыцыі – ад іранічных да сур'ёзных. Разам з гэтым у тэкстах шмат русызмаў, што аніяк не паляпшае ягонае якасьці. Хто ведае, як будзе далей. Пачакайма...

Алесь АСІПЦОЎ

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Тыднёвік Магілёўскі

Аналітычна-інфармацыйная газэта.
Заснаваная Магілёўскім ГА «КОЛА СЯБРОЎ».
Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку 06.11.1996 г. за № 831.
Штотыднёвік

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
212030, г. Магілёў,
вул. Першамайская,
6-22.

Тэл./факс: 31-04-15, 22-97-82.
E-mail: krug@user.unibel.by
Інтэрнэт: http://tydniovik.hypermart.net

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у абласной друкарні імя Я.Свярдлова, г. Магілёў, Першамайская 70. Замова 32. Наклад 2000 асобнікаў. Падпісана да друку 17.08.2000 г. а 17.05.